

Cebuano: Translation Notes, Translation Words, Unlocked Literal Bible for
Jude

English: Translation Notes, Translation Words for Jude

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

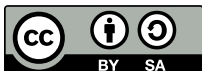
Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Jude

Chapter 1

¹Si Judas, usa ka alagad ni Jesu-Cristo ug igsoon ni Santiago, alang niadtong tinawag, nga mga hinigugma sa Dios nga Amahan, ug nagtipig alang kang Jesu-Cristo: ²Hinaot nga ang kaluoy ug kalinaw ug gugma magmadagayaon diha kaninyo. ³Mga hinigugma, samtang naningkamot ako sa pagsulat nganha kaninyo mahitungod sa atong hiniusa nga kaluwasan, nagsulat ako kaninyo aron sa pag-awhag kaninyo nga makigbisog gayod sa pagtuo nga gitugyan sa makausa alang sa tanang balaang katawhan sa Diyos. ⁴Kay ang pipila ka mga tawo misulod sa tago diha kaninyo. Mao kining mga tawhana ang gipatikan na sa pagkahinukman sa silot. Sila mao ang mga dili-diosnon nga mga tawo nga nagbaylo sa grasya sa Dios ngadto sa kalaw-ayan, ug nga milimod sa atong bugtong Agalon ug Ginoo, Jesu-Cristo. ⁵Karon buot kong ipahinumdom kaninyo—bisan tuod nasayod na kamo niini—nga ang Ginoo nagluwas sa mga tawo pagawas sa yuta sa Ehipto, apan pagkahuman iyang gilaglag kadtong wala nagtuo. ⁶Usab, ang mga anghel nga wala magpabilin sa ilang mga kaugalingong posisyon sa awtoridad, kondili mibiya sa ilang naandan nga tigomanang dapit—Ang Dios nagbutang kanila sa walay kataposang gapos nga kadena, sa tumang kangitngit, alang sa paghukom diha sa dakong adlaw. ⁷Ingon usab ang Sodoma ug Gomora ug ang mga siyudad nga nakapalibot kanila nga nagpatuyang usab sa ilang kaugalingon diha sa pagkamakihilawason ug nagpadayon sa dili-kasagarang mga tinguha. Nagpakita sila ingon nga mga panag-ingnan niadtong moantos sa silot sa kalayo nga walay kataposan. ⁸Apan sa samang paagi, kining mga nagdamgo usab naghugaw sa ilang mga lawas. Gisalikway nila ang awtodridad, ug misulti sila sa malaw-ayon nga mga butang batok sa usa nga mahimayaon. ⁹Apan bisan gani si Michael nga arkanghel, sa dihang nakiglalis siya sa yawa ug nakig-away kaniya mahitungod sa lawas ni Moises, wala mangahas sa masipalaong paghukom batok kaniya. Hinuon misulti siya, "Hinaot nga ang Ginoo magbadlong kanimo!" ¹⁰Apan kining mga tawhana nagbutangbutang batok sa bisan unsa nga wala nila masabti; ug unsay natural nilang nasabtan, sama sa mga mananap nga walay katarungan, kini mao ang mga butang nga naglaglag kanila. ¹¹Alaot sila! Kay naglakaw sila diha sa paagi ni Cain ug misunod sa kasaypanan ni Balaam alang sa ganansya. Nangalaglag sila sa pagsupak ni Kora. ¹²Kini nga mga tawo peligrong bahura sa inyong kombira sa gugma, Nagkombira sila nga walay kaulaw-gipakaon lamang ang ilang mga kaugalingon. Mga panganod sila nga walay ulan nga gipalid sa hangin; sila ang nangalarag nga mga kahoy, nga wala bunga—namatay sa makaduha, nangaibot ang mga gamot. ¹³Mga mabangis sila nga balod sa dagat, nga mibula sa ilang kaugalingong kaulaw; nahisalaag nga mga bituon, kansang maitom nga kangitngit nga gitagana sa kahangtoran. ¹⁴Si Enoc, ang ikapito gikan kang Adan, nga nanagna mahitungod kanila, nga nag-ingon, "Tan-awa! Ang Ginoo moabot uban sa liboan ug liboan niyang mga Anghel. ¹⁵Moanhi siya aron ipadangat ang paghukom sa tanan. Moanhi siya aron silotan ang tanan nga dili diosnon sa tanang mga buhat nga ilang nahuman sa dili diosnon nga paagi, ug sa tanang mapintas nga mga pulong nga gisulti sa mga dili diosnong makasasala batok kaniya." ¹⁶Mao kini ang mga bagulbolan, reklamador, nga misunod sa daotan nilang mga tinguha. Sila mao ang kusog manghambog, nga alang sa ilang kaugalingong pamintaha, pag-ulog-ulog sa uban. ¹⁷Apan kamo, mga hinigugma, hinumdomi ang mga gipamulong kaniadto pinaagi sa mga apostoles sa atong Ginoong Jesu-Cristo. ¹⁸Miingon sila kaninyo, "Sa kataposang mga panahon adunay mga mabiyabiyon nga mosunod sa ilang kaugalingong mga tinguha nga dili-diosnon." ¹⁹Kining mga tawhana maoy hinungdan sa pagkabahinbahin. Sila mga kalibotanon ug wala sila makabaton sa Espiritu. ²⁰Apan kamo, mga hinigugma, tukora ang inyong mga kaugalingon sa inyong labing balaang pagtuo, ug pag-ampo diha sa Balaang Espiritu. ²¹Padayon kamo sa inyong mga kaugalingon diha sa gugma sa Dios, ug paghulat sa kaluoy sa atong Ginoong Jesu-Cristo nga magdala kaninyo sa kinabuhing walay kataposan. ²²Pagmaluloy-on niadtong nagduhaduha. ²³Luwasa ang uban pinaagi sa pagsakmit kanila gikan sa kalayo. Pagmaluluy-on ngadto sa uban inubanan sa kahadlok. Dumti bisan ang bisti nga namansahan pinaagi sa unod. ²⁴Karon ngadto sa usa nga makapugong kaninyo gikan sa pagkapandol ug maoy hinungdan nga kamo magtindog sa atubangan sa iyang mahimayaon nga presensya nga walay ikasaway ug uban sa dakong kalipay, ²⁵ngadto sa bugtong Dios nga atong Manluluwas pinaagi kang Ginoong Jesu-Cristo nga atong Ginoo, ang himaya, pagkahalangdon, pagdumala, ug gahom, sa wala pa ang tanang kapanahonan, karon, ug sa kahangtoran, Amen.

Jude 1:1

Si Judas, usa ka sulugoon

Si Judas ang igsoong lalaki ni Santiago. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ako si Judas, ang sulugoon sa"

ug igsoon ni Santiago

Si Santiago ug Judas ang igsoon ni Jesus sa inahan.

hinigugma sa Dios nga Amahan

"Ang Dios nga Amahan nahigugma kaninyo"

Hinaot nga ang kaluoy ug kalinaw ug gugma magmadagayaon diha kaninyo.

Ang "kaninyo" naghisgot sa tanan nga mga Kristohanon nga nakadawat niining maong sulat. "hinaot nga ang kalooy, kalinaw ug gugma mouswag sa makadaghan alang kaninyo."

Kinatibok-an nga Kasayoran:

Ang pulong nga "kamo" niining maong sulat naghisgot sa tanang mga Kristohanon nga gisulatan ni Judas ug kini kanunay nga daghan (plural).

Hinaot nga ang kaluoy ug kalinaw ug gugma magmadagayaon diha kaninyo

"hinaot nga ang kalooy, kalinaw, ug gugma muoswag sa makadaghan alang kaninyo" Kini nga mga panghunahuna ginasulti ingon nga sila mga butang nga mahimong motubo ang gidak-on o gidaghanon.

Jude 1:3

nagmakugi ako sa pagsulat nganha kaninyo

"Ako madasigon kaayo nga misulat kaninyo"

atong hiniusa nga kaluwasan

"ang kaluwasan nga atong gisangyaw"

nagsulat ako

"Gibati nako ang dakong panginahanglan sa pagsulat" o "Gibati nako nga kinahanglan gayod nga mosulat"

sa pag-awhag kaninyo nga makigbisog gayod sa pagtuo

"sa pagdasig kaninyo sa pagpanalipod sa tinuod nga pagtudlo"

gitugyan alang

"Ang Dios naghatag niining tinuod nga pagtudlo"

Kay ang pipila ka mga tawo miyuhot

"Kay ang pipila ka mga tawo nga mianhi kauban ang mga magtutuo nga walay pagtagad sa ilang mga kaugalingon"

Mao kining mga tawhana ang gipatikan na sa pagkahinukman sa silot

"sa dugay na nga panahon kini nahisulat na nga kining mga tawhana mahimong pagasilotan"

nga nagbaylo sa grasya sa Dios ngadto sa kalaw-ayan,

"nga nagtudlo nga ang grasya sa Dios nagtugot sa usa nga magpadayon sa pagpuyo diha sa sala sa pagkamahilawason"

nga milimod sa atong bugtong Agalon ug Ginoo, si Jesu-Cristo.

Kining mga tawhana nagtudlo nga si Jesu-Cristo dili tinuod o bugtong dalan paingon sa Dios.

milimod

sa pagsulti sa usa ka butang nga dili tinuod.

Sumpay nga Pamahayag:

Si Judas misulti sa mga magtutuo sa iyang rason sa pagsulat niining maong sulat.

Kinatibok-ang Kasayoran:

Ang pulong nga "atong" niining sulata naglakip ni Judas ug sa mga magtutuo"

magtutuo

"santos." Ang ubang paghubad niini ingon nga "usa ka balaan." Kini naghatag ug pamaagi sa Kristohanong mga magtutuo uban sa dili talagsaong mga pagpaklaro sa ilang maayo nga binuhatan, apan hinoon mga magtutuo nga nahimong mga santos pinaagi sa pagtuo sa kamatayon ni Jesus alang sa kaluwasan.

Kay ang pipila ka mga tawo miyuhot sa tago

"Kay ang ubang mga tawo nga mianhi kauban sa mga magtutuo sa walay pagpanumbaling sa ilang mga kaugalingon"

Mao kining mga tawhana ang gipatikan na sa pagkahinukman sa silot

Ang ubang paagi sa paghubad: "ang mga tawo kansang gipili nga hukman sa silot"

nga nagbaylo sa grasya sa Dios ngadto sa kalaw-ayan

Ang grasya sa Dios nakigsulti nga daw usa ka butang nga mausab ngadto sa mga butang nga makalilisang. Ang ubang paagi sa paghubad: "nga nag-usab sa grasya sa atong Dios ngadto sa mahugaw nga pangibog" o "nga nagtudlo nga ang grasya sa Dios nagtugot sa usa nga magpadayon sa pagpuyo diha sa sala sa pagkamahilawason"

milimod sa atong bugtong Agalon ug Ginoong, Jesu-Cristo

Ang kahulogan mao 1) sila nagtudlo nga siya dili Dios o 2) kining mga tawhana wala mituman kang Jesu-Cristo.

Jude 1:5

Karon buot kong ipahinumdom kaninyo

"Gusto kung mahinumdoman ninyo"

nasayod na kamo niini

Si Judas nag-una sa paghisgot sa mga sinulat ni Moises nga ilang gitudlo. Ang ubang paagi sa paghubad: "Nasayod kamo sa sinulat ni Moises."

ang Ginoo nagluwas sa mga tawo pagawas sa kayutaan sa Ehipto

"ang Ginoo nagluwas sa mga Israelita sa dugay na nga panahon gikan sa Ehipto"

apan pagkahuman

"sa ulahi nga panahon" o "pagkahuman sa pipila ka mga butang nga nahitabo"

ilang mga kaugalingong kahimtang sa katungdanan

"ang ilang katungdanan" o "ang mga risponsibilidad gisalig ngadto kanila"

mibiya sa ilang naandan nga tigomanang dapit

"gibiyaan ang ilang kaugalingong mga pinuy-anan"

Ang Dios nagbutang kanila sa walay kataposang gapos nga kadena, sa tumang kangitngit,

"Ang Ginoo nagpreso niining mga anghel sa kangitngit"

ang dakong adlaw

ang kataposang adlaw sa dihang ang Dios maghukom sa matag usa.

Sumpay nga Pamahayag:

Si Judas naghatag ug mga panig-ingnan gikan sa nangagi niadtong wala nagsunod sa Ginoo.

bisan tuod nga nasayod na kamo niini

Ang kahulogan mao 1) ang pulong nga "makausa...sa bug-os" pagsulti kung unsaon sa mga magbabasa nga masayod o 2) "bisan tuod sa makausa ka higayon hingpit kang masayod niini"

ang Ginoo nagluwas sa mga tawo pagawas sa kayutaan sa Ehipto

ang Ginoo nagluwas sa mga Israelita sa dugay na nga panahon gikan sa Ehipto"

ang Ginoo

Ang ubang texto mabasa nga "Jesus."

ilang mga kaugalingong kahimtang sa katungdanan

"ang responsibilidad nga gisalig sa Dios ngadto kanila"

Ang Dios nagbutang kanila sa walay kataposang gapos nga kadena, sa tumang kangitngit

"Ang Ginoo nagbutang niining mga anghel sa usa ka mangitngit nga bilanggoan kung diin dili gayod sila makaikyas"

Jude 1:7

sa samang pamaagi gihatag ang ilang kaugalingon pag-usab

Ang Sodoma ug Gomora nagkinabuhi diha sa sala nga pagkamahilawason sa samang paagi ingon nga ang mga anghel misunod sa daotan nga mga paagi.

Nagpakita sila ingon nga mga panag-ingnan niadtong mag-antos sa pagsilot sa kalayo nga walay kataposan

Ang kalaglagan sa mga tawo sa Sodoma ug Gomora nahimong panag-ingnan sa kapalaran sa tanang nagsalikway sa Dios.

kini usab ang naghugaw

"Kini" naghisgot sa mga tawo nga nagsalikway sa Dios nga naghugaw-hugaw sa ilang mga lawas uban sa

pagkamahilawason susama sa linabay nga mga basura ngadto sa sapa nga mao ang hinungdan sa tubig nga dili maayo imnon.

mahitungod sa usa nga mahimayaon.

"mahitungod sa maayo kaayo nga mga anghel sa Ginoo"

nga nagpatuyang usab sa ilang kaugalingon

Ang pagkamakihilawason nga sala sa Sodoma ug Gomora mao ang resulta sa samang matang sa pagsupak sama sa mga paagi sa daotang mga anghel.

nagpatuyang sa ilang kaugalingon

Dinhi "ang mga siyudad" nga nagrepresentar sa mga tawo nga mipuyo kanila.

Nagpakita sila

Kini klaro nga ang Dios nagpakita kanila ingon nga mga panig-ingnan. Ang ubang paagi sa paghubad: "Ang Dios nagpakita kanila"

ingon nga mga panag-ingnan niadtong mag-antos sa pagsilot

Ang kalaglagan sa mga tawo sa Sodoma ug Gomora nahimong panag-ingnan sa kapalaran sa tanang nagsalikway sa Dios.

kinining mga nagdamgo

ang mga tawo nga misupak sa Dios, tingali tungod kay sila miangkon nga makakita ug mga panan-awon nga naghatag kanila ug katungod nga magbuhat sa ingon.

naghugaw sa ilang mga lawas.

Kini nga pasumbingay nagsulti nga ang ilang mga sala naghimo sa ilang mga lawas—nga mao, ang ilang mga buhat—nga dili madawat ang pamaagi sa pagbasura sa usa ka sapa nga naghimo sa tubig nga dili mainom.

misulti sila sa malaw-ayon nga mga butang

"nagsulti ug mga pag-insulto"

usa nga mahimayaon

Kini naghisgot sa Espirituhanon nga binuhat, sama sa mga anghel.

Jude 1:9

nagkiglalis mahitungod sa lawas

Naglalis sila kung kinsa ang makapanag-iya sa lawas. Ang ubang paagi sa paghubad : "naglalis mahitungod kung kinsa ang makapanag-iya sa lawas ni Moises."

Michael...wala naghagit nga dad-on batok kaniya

Ang ubang paagi sa paghubad: "Michael...naglikay sa iyang kaugalingon gikan sa pagbadlong sa daotan"

pagsilot o insulto nga mga pulong

"grabe nga pagsaway o walay pagrespito nga mga pulong"

Apan kining mga tawhana

"kinining mga tawhana" mao ang dili-diosnon nga mga tawo nga gihisgotan sa dili pa dugay.

nagbutangbutang batok sa bisan unsa nga wala nila masabti

"nagsulti sa walay pagrespito batok sa bisan unsang butang nga wala nila nahibal-i ang kahulogan sa"

ang paagi ni Cain

Gipatay ni Cain ang iyang igsoon ug wala magtamod sa Dios.

sa sayop nga ginansya ni Balaam

Misulay si Balaam sa pagtunglo sa Israel alang sa kuwarta.

pagsupak ni Kora

Misupak si Korah batok sa pagkapangulo ni Moises' ug sa pagkapari ni Aaron.

Kinatibuk-an nga Kasayoran

Si Kora mao ang usa ka tawo sa Israel nga misupak batok sa pagkapangulo ni Moises' ug sa pagkapari ni Aaron.

nakiglalis kaniya

"nakiglalis uban kaniya"

wala mangahas sa pagdala

"nagpugong sa iyang kaugalingon. Wala siya magdala" o "dili andam nga magdala"

masipalaong paghukom

"daotang pagsulti sa paghukom" o "daotan nga paghukom"

kinining mga tawhana

ang dili-diosnon nga mga tawo

kinining mga tawhana nagbutangbutang

"kinining mga tawhana nagsulti ug daotan, dili tinuod nga mga butang mahitungod kanila"

bisan unsa nga wala nila masabti

"bisan unsa nga wala nila mahibaw-i ang kahulogan." Posibleng mga ipasabot 1) "ang tanang maayo nga wala nila masabti" (UDB) o 2) "ang usa nga mahimayaon, diin wala sila makasabot"

Jude 1:12

Mao kini sila ang mga

Ang pulong nga "Kini" naghisgot sa "dili-diosnon nga mga tawo" sa [JUD 1:4](#).

Sila ang nangalarag nga mga kahoy nga wala gayoy bunga

Ang mga kahulogan mao kini ang mga tawo nga sama sa 1) ang mga tawo nga nagdahom sa kahoy nga makapamupo sa bunga niini, apan wala sila makaangkon, o 2) ang kahoy nga wala gayod mamunga.

wala gayoy bunga, namatay sa makaduha

Sama sa kahoy nga namatay sa makaduha nga ang katugnaw dili gayod mohatag ug bunga, busa ang dili-diosnon nga mga tawo walay bili ug walay kinabuhi sulod kanila.

nangaibot ang mga gamot

Sama sa kahoy nga naibot gayod ang gamot sa yuta, ang mga tawo nga dili diosnon nahimulag gikan sa Dios nga tinubdan sa kinabuhi.

Mga mabangis sila nga balod sa dagat

Sama sa balod sa dagat nga gihuyop sa kusog nga hangin, busa ang dili-diosnon nga mga tawo walay kalig-on sa ilang pagtuo ug sayon ra lihokon sa daghang mga padulngan.

mibula sa ilang kaugalingong kaulaw

Ingon nga ang hangin ang hinungdan sa bangis nga mga balod nga mopalihok sa hugaw nga bula - busa kining mga tawhana, pinaagi sa ilang sayop nga pagtudlo ug mga buhat, maulawan ang ilang mga kaugalingon. Ang ubang paagi sa paghubad: "sama sa balod nga nagdala sa bula ug hugaw, kining mga tawhana naghugaw sa uban sa ilang kaulaw"

Sila ang nahisalaag nga mga bituon, kansang kaitom sa kangitngit nga gitagana sa kahangtoran.

Sama sa mga bituon nga milihok sa tibuok kalangitan nga malisod sa pagsunod kanila, busa dili kamo kinahanglang mosunod niining mga tawhana.

Sumpay nga Pamahayag:

Si Judas migamit ug sunod-sunod nga mga sambingay aron sa paghulagway sa dili-diosnon nga mga tawo. Gisultihan niya ang mga magtutuo kung unsaon nila pag-ila kining mga tawhana sa dihang sila nag-uban kanila.

tinagong kapagangan

Ang pagang mao ang dagko nga mga bato nga sunson kaayo ibabaw sa tubig sa dagat. Tungod kay ang tripolanti dili makakita kanila, delikado kaayo sila. Dali kaayong madaot sa mga barko kung maigo kining mga batoha.

bunga

Kini mao ang sambingay alang sa usa ka kinabuhi nga makapahimuot sa Dios ug motabang sa ubang mga tawo.

namatay sa makaduha, nangaibot ang mga gamot.

Ang usa ka kahoy nga giibot sa usa ka tawo mao ang usa ka sambingay alang sa kamatayon.

Mga mabangis sila nga balod sa dagat,

Sama sa mga balod sa kadagatan nga gihuyop pinaagi sa usa ka kusog nga hangin, busa ang dili-diosnon nga

mga tawo daling mapalihok sa daghang mga padulngan.

nahisalaag nga mga bituon

Kadtong nagtuon sa mga bituon sa karaang mga panahon nakabantay nga kung unsa ang atong gitawag nga mga planita wala maglihok sa paagi sa gibuhay sa mga bituon. Ang ubang paagi sa paghubad: "dili-hapsay nga mga bituon" o "naglihok nga mga bituon"

bituon, kansang kaitom sa kangitngit nga gitagana sa kahangtoran.

"mga bituon. Alang kanila ang Dios naggahin sa usa ka dapit sa tumang kangitngit, diin taguan niya sila sa walay katapusan"

Jude 1:14

kining mga tawhana...ang ilang mga buhat...ang ilang naangkon

Kini naghisingot sa dili-diosnon nga mga tawo.

Ang ikapito gikan kang Adan

Ang ikapito nga hinirasyon gikan kang Adan. Ang ubang naghubad moingon ikaunom nga laray dipindi kung iapil si Adan sa ihap ingon nga usa ka hinirasyon.

Tan-awa, ang Ginoo

sayra, ang Ginoo", o "tan-awa, ang Ginoo"

ang tanan nga gahi nga mga butang

"ang tanan nga mapintas nga mga pulong"

bagulbolan, reklamador

Ang mga tawo nga dili gusto mosunod ug mosulti batok sa diosnon nga katungod. Ang mga "bagulbolan" nagsulti lamang sa hilom, samtang "reklamador" magsulti sa dayag.

kusog manghambog

Ang mga tawo nga nagdayeg sa ilang mga kaugalingon aron nga ang laing tawo makadungog.

Ang ikapito gikan kang Adan

kung si Adan nahipil sa una nga hinirasyon sa mga tawo, si Enoch ang ikapito. Kung ang anak nga lalaki ni Adan nahipil ingon nga una, Si Enoc ang pang-unom sa laray.

Tan-aw

"Paminaw" o "Hatagi ug pagtagad alang niining mahinungdanon nga mga butang nga akong isulti"

aron ipadangat ang paghukom sa tanan

"aron maghimo ug mga paghukom" o "aron mohukom"

pag-ulog-ulog sa uban

"paghatag ug sayop nga pagdayeg ngadto sa uban"

Jude 1:17

Miingon sila kaninyo,

"Ang mga apostol nag-ingon kaninyo"

adto una kanila...Kini mao sila

Si Judas naghisingot sa mga bugalbugalon.

Kining mga tawhana nagkabahinbahin

"bugalbugalon nga nagbuhat sa panagbangi tali sa mga magtutuo"

sila makihilawason

"ang bugalbugalon nagpadayon sa pagkamahilawason nga sala"

Mao kini ang mga tawo

"Kini bugalbugalon"

nga mosunod sa ilang kaugalingong mga tinguha nga dili-diosnon

Kining mga tawhana nagsulti kung unsa ang ilang mga tinguha nga ang mga hari nagmando kanila. Ang ubang paagi sa paghubad "nga dili gayod mohunong sa pagpaila sa Dios pinaagi sa pagbuhat ug daotang mga butang nga ilang gipangandoy nga buhaton"

misunod sa ilang ... mga tinguha

Mga tinguhang dili-diosnon nga gisulti ingon nga sila mga tawo nga misunod sa dalan

mga kalibotanon

Paghunahuna sama sa gihunahuna sa ubang dili-diosnon nga mga tawo; gihatagan nila ug bili ang mga butang nga gihatagan ug bili sa mga dili magtutuo.

wala sila makabaton sa Espiritu

Ang Balaang Espiritu gisulti ingon nga siya usa ka butang mabatonan sa mga tawo.

Jude 1:20

tukora ang inyong mga kaugalingon

Samtang kamo motubo nga makusganon ug himsog ang panglawas, mamalig-on usab kamo ug motubo ang inyong hunahuna ug Espiritu diha sa kahibalo sa Dios.

Padayon

"madasigon nga nagtan-aw sa unahan"

Sumpay nga Pamahayag:

Si Judas nagsulti sa mga magtutuo kung giunsa nila pagkinabuhi ug unsaon nila pagtagad ang uban.

Apan kamo, mga hinigugma, tukora ang inyong mga kaugalingon

Mamahimong mouswag ug takos sa pagsalig sa Dios ug motuman kaniya nagsulti ingon nga kini proseso sa pagbuhat sa usa ka balay. "Ayaw ug sundog kanila, hinigugma. Hinuon, sama sa imong pagtukod sa imong kaugalingon"

paghulat sa

"madasigon nga nagtan-aw sa unahan"

Padayon kamo sa inyong mga kaugalingon diha sa gugma sa Dios

Ang nahibilin nga makahimo sa pagdawat sa gugma sa Dios gisulti ingon nga ang usa nagtipig sa ilang kaugalingon sa usa ka dapit.

sa kaluoy sa atong Ginoong Jesu-Cristo nga magdala kaninyo sa kinabuhing walay kataposan

Dinhi ang "kalooy" nagrepresentar alang sa kaugalingon ni Jesu-Cristo, nga magpakita ug kalooy

ngadto sa mga magtutuo pinaagi sa paghimo kanila nga magkinabuhi uban kaniya hangtod sa kahangtoran.

Jude 1:22

nagduhaduha

"ang pipila ka mga tawo, nga wala pa karon motuo nga ang Dios mao ang Dios"

Luwasa ang uban pinaagi sa pagsakmit kanila gikan sa kalayo

Mao kini ang pagbuhat ngadto sa uban bisan unsa ang gikinahanglan nga buhaton ngadto sa mga himalatyon nga walay Cristo pagbira o pagkuha sa mga tawo nga mahulog ngadto sa kalayo sa dili pa sila masunog.

Pagmaluluy-on ngadto sa uban inubanan sa kahadlok.

"ug pagmanggiloloy-on ngadto sa uban apan kahadloki ang sala sama kanila."

Dumti bisan ang bisti nga namansahan pinaagi sa unod.

"dumti bisan ang ilang mga sinina, tungod kay sila gihimo nga dili hinlo pinaagi sa sala. "Sila puno kaayo sa sala nga ang ilang mga sinina giisip nga dili hinlo.

niadtong nagduhaduha

"kadtong wala pa karon nagtuo nga ang Dios mao ang Dios"

Pagmaluluy-on ngadto sa uban inubanan sa kahadlok.

"Pagmanggiloloy-on ngadto sa uban, apan kahadloki ang pagpakasala sa paagi nga gibuhad nila"

Dumti bisan ang bisti nga namansahan pinaagi sa unod

Kini nga pulong nagsulti sa mga makasasala, ang sala usa ka dautan kaayo nga ang mga tawo mahimong matakdan ug sakit pinaagi sa paghikap sa ilang mga bisti. Ang ubang paagi sa paghubad: "tagda sila bisan kamo mahimong sad-an sa sala pinaagi lang sa paghikap sa ilang mga bisti."

Jude 1:1

General Information:

Jude identifies himself as the writer of this letter and greets his readers. He was probably the half-brother of Jesus. There are two other Judes mentioned in the New Testament. The word "you" in this letter refers to the

Christians to whom Jude was writing and is always plural.

Jude, a servant of

Jude is the brother of James. Alternate translation: "I am Jude, a servant of"

brother of James

James and Jude were half brothers of Jesus.

Jude 1:2

May mercy and peace and love be multiplied to you

"may mercy, peace, and love be increased many times for you." These ideas are spoken of as if they were objects that could grow in size or number. This can be restated to remove the abstract nouns "mercy," "peace," and "love." Alternate translation: "May God continue to be merciful to you so that you live peacefully and love one another more and more"

Jude 1:3

General Information:

The word "our" in this letter includes both Jude and believers.

Connecting Statement:

Jude tells the believers his reason for writing this letter.

our common salvation

"the salvation we share"

I had to write

"I felt a great need to write" or "I felt an urgent need to write"

to exhort you to struggle earnestly for the faith

"to encourage you to defend the true teaching"

once for all

"finally and completely"

Jude 1:4

For certain men have slipped in secretly among you

"For some men have come in among the believers without drawing attention to themselves"

These men were marked out for condemnation

This can also be put into the active voice. Alternate translation: "These were men whom God chose to condemn"

who have changed the grace of our God into sensuality

God's grace is spoken of as if it were a thing that could be changed into something horrible. Alternate translation: "who teach that God's grace permits one to continue to live in sexual sin"

deny our only Master and Lord, Jesus Christ

Possible meanings are 1) they teach that he is not God or 2) these men do not obey Jesus Christ.

Jude 1:5

Connecting Statement:

Jude gives examples from the past of those who did not follow the Lord.

the Lord saved a people out of the land of Egypt

"the Lord rescued the Israelites long ago from Egypt"

the Lord

Some texts read "Jesus."

Jude 1:6

their own position of authority

"the responsibilities God entrusted to them"

their proper dwelling place

The proper dwelling place of angels is heaven.

God has kept them in everlasting chains, in utter darkness

"God has put these angels in a dark prison from which they will never escape"

utter darkness

Here "darkness" is a metonym which represents the place of the dead or hell. Alternate translation: "in utter darkness in hell"

the great day

the final day when God will judge everyone

Jude 1:7

Sodom and Gomorrah and the cities around them

Here "Sodom," "Gomorrah," and "cities" represent the people who lived in them. Alternate translation: "the people of Sodom and Gomorrah and the people in the cities around them"

gave themselves over to sexual immorality and perverse sexual acts

"engaged in every kind of sexual immorality and all of the perverse sexual acts they desired." The sexual sins of Sodom and Gomorrah were the result of the same kind of rebellion as the angels' evil ways.

as an example of those who suffer the punishment

The destruction of the people of Sodom and Gomorrah became an example of the fate of all who reject God.

Jude 1:8

these dreamers

These are the people who disobey God, probably because they claim to have seen visions that gave them authority to do so.

defile their bodies

The people sinning is spoken of as if they were making their bodies unclean. Alternate translation: "sin and defile themselves"

they slander

"they speak insults about"

glorious ones

This refers to spiritual beings, such as angels.

Jude 1:9

General Information:

Balaam was a prophet who refused to curse Israel for an enemy but then taught that enemy to get the people to marry unbelievers and become idol worshippers.

Korah was a man of Israel who rebelled against Moses's leadership and Aaron's priesthood.

did not dare to bring a slanderous judgment against him

"did not dare to speak anything evil against him" or "did not dare to insult or condemn him"

Jude 1:10

these people

the ungodly people

whatever they do not understand

"anything of which they do not know the meaning." Possible meanings are 1) "everything good that they do not understand" or 2) "the glorious ones, which they do not understand" (Jude 1:8).

Jude 1:11

walked in the way of Cain

"Walked in the way" here is a metaphor for "lived in the same way as." Alternate translation: "lived the same way Cain lived"

Jude 1:12

Connecting Statement:

Jude uses a series of metaphors to describe the ungodly men. He tells the believers how to recognize these men when they are among them.

These people

The word "These" refers to the "ungodly men" of Jude 1:4.

dangerous reefs

Reefs are large rocks that are very close to the surface of water in the sea. Because sailors cannot see them, they are very dangerous. Ships can easily be destroyed if they hit these rocks.

autumn trees without fruit—twice dead, uprooted

These words contain two metaphors for dead people and apply them both to "these people."

autumn trees without fruit

This is the first metaphor for dead people. Trees in autumn look dead because their leaves have all fallen off, as has the fruit of fruit trees.

twice dead, uprooted

This is the second metaphor for dead people. After these "autumn trees" have lost their leaves and fruit, they die their first metaphorical death. Then people uproot them, and they die their second metaphorical death.

uprooted

completely pulled out of the ground so their roots dry out

Jude 1:13

violent waves in the sea

As the sea's waves are blown by a strong wind, so the ungodly people are easily moved in many directions.

foaming up their shame

As wind causes wild waves to stir up dirty foam—so these men, through their false teaching and actions, shame themselves. Alternate translation: "and just as waves bring up foam and dirt, these men pollute others with their shame"

wandering stars

Those who studied the stars in ancient times noticed that some "stars,"—what we call planets—do not move the way that stars do, so they called them "wandering stars." Alternate translation: "They are like moving stars"

for whom the gloom of complete darkness has been reserved forever

Here "darkness" is a metonym that represents the place of the dead or hell, and "the gloom of complete darkness" is an idiom that means "a totally dark place." The phrase "has been reserved" can be stated in active form. Alternate translation: "and God will put them in the gloom and complete darkness of hell forever"

Jude 1:14

the seventh from Adam

If Adam is counted as the first generation of mankind, Enoch is the seventh. If Adam's son is counted as the first, Enoch is sixth in line.

Look

"Listen" or "Pay attention to this important thing I am going to say"

holy ones

Possible meanings are 1) "angels" or 2) "saints" or 3) "angels and saints"

Jude 1:15

to execute judgment on

"to make judgment on" or "to judge"

Jude 1:16

grumblers, complainers

People who do not want to obey and speak against godly authority. "Grumblers" tend to speak quietly, while "complainers" speak openly.

Their mouths speak loud boasts

They praise themselves so that others can hear.

flattering others

"giving false praise to others"

Jude 1:17

General Information:

This page has intentionally been left blank.

Jude 1:18

mockers who will follow their own ungodly desires

Ungodly desires are spoken of as if they were a path that a person will follow. Alternate translation: "mockers who will continue to dishonor God by doing the evil things they wish to do"

Jude 1:19

It is these

"It is these mockers" or "These mockers are the ones"

they are worldly

Here "worldly" describes someone who is concerned with things of the world rather than things of God. Often in the Bible "world" represents all things opposed to God. Alternate translation: "they are only concerned with doing what is evil"

they do not have the Spirit

The Holy Spirit is spoken of as if he were something that people can possess. Alternate translation: "the Spirit is not within them"

Jude 1:20

Connecting Statement:

Jude tells the believers how they should live and how they should treat others.

But you, beloved

"Do not be like them, beloved. Instead"

build yourselves up

Becoming increasingly able to trust in God and obey him is spoken of as if it were the process of constructing a building.

Jude 1:21

Keep yourselves in God's love

Remaining able to receive God's love is spoken of as if one were keeping oneself in a certain place.

wait for

"eagerly look forward to"

the mercy of our Lord Jesus Christ that brings you eternal life

Here "mercy" stands for Jesus Christ himself, who will show his mercy to the believers by making them live forever with him.

Jude 1:22

those who doubt

"those who do not yet believe that Jesus is God"

Jude 1:23

snatching them out of the fire

The picture is that of pulling people from a fire before they start to burn. Alternate translation: "doing for them whatever needs to be done to keep them from dying without Christ. This is like pulling them from the fire"

to others show mercy with fear

"be kind to others, but be afraid of sinning the way they do"

hating even the garment defiled by the flesh

Jude exaggerates to warn his readers that they can become like those sinners. Alternate translation: "treating them as though you could become guilty of sin just by touching their clothes"

Jude 1:24

Connecting Statement:

Jude closes with a blessing.

to cause you to stand before his glorious presence

His glory is brilliant light that represents his greatness. Alternate translation: "and to allow you to enjoy and worship his glory"

glorious presence without blemish and with

Here sin is spoken of as if it were dirt on one's body or a flaw on one's body. Alternate translation: "glorious presence, where you will be without sin and have"

Jude 1:25

to the only God our Savior through Jesus Christ our Lord

"to the only God, who saved us because of what Jesus Christ did." This emphasizes that God the Father as well as the Son is the Savior.

be glory, majesty, dominion, and authority, before all time, now,
and forever

God has always had, now has, and always will have
glory, absolute leadership, and complete control of all
things.

Translation Words

Adan

Gibuhat si Adan sama sa imahe sa Dios. Gihimo sa Dios si Adan nga adunay daghang mga kinaiya nga anaa mismo sa Dios, sama sa personalidad, ang abilidad sa paghigugma, ang kapasidad sa pagpili, ang pagkahibalo bahin sa kaugalingon, pwede makig-higala sa uban, pakig-istorya, ug daghan pang uban.

- Si Adan ang una nga lalaking tawo.
- Gihulma siya sa Dios gikan sa yuta ug gihuypan siya ug kinabuhi.
- Ang ngalan ni Adan kung paminawon sama sa Hebreohanon nga pulong nga "pula nga yuta" o "yuta."
- Ang ngalan nga "Adan" sama sa pulong sa Daang Kasabotan nga "katawhan" o "tawo."
- Ang tanan nga mga tawo mga kaliwat ni Adan ug Eva.

Gisupak ni Adan ug Eva ang Dios. Gibuhat nila ang gisulti sa Dios nga dili nila buhaton. Mao kini ang nakapabulag kanila sa Dios ug nagdala ug kamatayon nga espirituhanon ug lawasnon sa ilang kinabuhi ug sa kalibutan nga gihimo sa Dios.

Amahan, katigulangan

Ang literal nga gamit sa pulong nga "amahan" nagtumong sa lalaki nga ginikanan sa usa ka tawo. Aduna say pipila ka sumbingay niini nga pulong.

- Ang pulong nga "amahan" ug "katigulangan" kasagaran gigamit sa pagtumong sa mga gigikanan sa usa ka tawo o grupo sa mga katawhan. Pwede sad kini hubaron nga, "gigikanan."
- Ang "ang amahan sa" pwede sumbingay nga nagtumong sa usa ka tawo nga pangulo o gigikanan sa usa ka butang. Pananglitan, sa Genesis 4, "ang amahan sa tanan nga mga nagpuyo sa balongbalong" pwede nagpasabot, "ang pangulo sa banay sa unang mga tawo nga nagpuyo sa balongbalong."
- Pasumbingay nga gitawag ni apostol Pablo ang iyang kaugalingon nga "amahan" adtong iyang gitabangan nga mahimong mga Kristohanon pinaagi sa pagsangyaw sa maayong balita kanila.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Kung magtumong sa usa ka amahan ug sa iyang anak, kini nga pulong hubaron gyud gamit ang kasagarang pulong nga nagtumong sa amahan sa pinulongan.
- Ang "Dios Amahan" kinahanglan hubaron gamit ang kasagaran ug kumon nga pulong sa "amahan."
- Kung magtumong sa mga katigulangan, kini nga pulong pwede sad hubaron nga, "kagikanan."
- Sa pagtumong ni Pablo sa iyang kaugalingon sa sumbingay sama sa amahan sa mga tumutuo kang Cristo, pwede kini hubaron nga, "espirituhanon nga amahan" o "amahan kang Cristo."
- Usahay ang pulong nga "amahan" pwede hubaron nga, "pangulo sa banay."
- Ang mga pulong nga "amahan sa tanang mga bakak" pwede hubaron nga, "gigikanan sa tanang mga bakak" o "kadtong gigikanan sa mga bakak."

Balaam

Si Balaam usa ka pagano nga propeta sa panahon nga ang mga Israelita nagkampo sa Suba sa Jordan nga nag-andam nga mosulod sa yuta sa Canaan.

- Si Balaam gikan sa siyudad sa Petor nga naa sa rehiyon palibot sa Suba sa Euprates.
- Ang Midiahanon nga hari nga si Balak, nahadlok sa pwersa ug kadaghan sa mga Israelita mao nga gisuholan niya si Balaam aron tungluon sila.
- Ang Dios nagpadala ug anghel aron pugngan si Balaam ug wala niya gitugutan nga iyang tungluon ang Israel, apan hinuon gimanduan niya nga panalanginan sila.
- Gipugngan sa Dios si Balaam nga himuon kini pinaagi sa pagpadala sa anghel nga mobabag sa iyang dalan aron ang iyang asno wala mosugot nga magpadayon.
- Sa pagtuman sa mga panudlo sa Dios, gipanalanginan ni Balaam ang mga Israelita imbes nga tungluon sila.
- Ang usa sa labing talagsaon nga bahin sa istorya mao ang paghatag sa Dios ug abilidad sa asno nga makigsulti kang Balaam.

Balaan

Ang pulong nga "balaan" nagtumong sa bisan unsa nga butang mahitungod sa Dios.

- Ang ubang mga pamaagi sa paggamit niini nga pulong nag-apil sa, "balaan nga awtoridad," "balaan nga paghukom," "balaan nga kinaiya," "balaan nga gahum," ug "balaan nga himaya."
- Sa usa ka tudling sa Biblia, ang pulong nga "balaan" gigamit sa paghulagway sa usa ka butang mahitungod sa dili tinuod nga dios.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Ang mga pamaagi sa paghubad sa pulong nga "balaan" nag-apil sa, "iya sa Dios" o "gikan sa Dios" o "nagtumong sa Dios" o "gitimaan nga iya sa Dios."
- Pananglitan, ang "balaan nga awtoridad" mahubad sad nga "awtoridad sa Dios" o "awtoridad nga gikan sa Dios."
- Ang mga pulong nga "balaan nga himaya" mahubad sad nga "himaya sa Dios" o "ang himaya nga anaa sa Dios" o "himaya nga gikan sa Dios."
- Ang pipila nga mga paghubad nagtumong sa paggamit sa lainlaing pulong sa dihang maghulagway sa usa ka butang nga nagtumong sa dili tinuod nga dios.

Balaan

Ang mga pulong nga "Balaan" usa ka titulo sa Biblia nga kasagaran nagtumong sa Dios.

- Sa Daang Kasabotan, kini nga titulo apil sa mga pulong nga "Balaan sa Israel."
- Sa Bag-ong Kasabotan, si Jesus ang gitumong nga "Balaan."
- Ang mga pulong nga "balaan" usahay gigamit sa Biblia aron magtumong sa anghel.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang literal nga pulong mao ang "Ang Balaan."

Balaang Espiritu, Espiritu sa Dios, Espiritu sa Ginoo

Kini nga mga pulong tanan nagtumong sa Balaang Espiritu nga Dios. Siya ang tinuod nga Dios daan na nga anaa nga walay sinugdanan ug walay kataposan ingon nga Amahan, Anak, ug Balaang Espiritu.

- Ang Balaang Espiritu gitawag sad nga "ang Espiritu" ug "ang Espiritu ni Yahweh" ug "ang Espiritu sa kamatuoran."

- Tungod kay Dios ang Balaang Espiritu, balaan gyud siya, putli sa tanan, ug moral nga walay sayop sa tanan niyang kinaiya ug tanan niyang gibuhat.
- Uban ang Amahan ug ang Anak, naglihok ang Balaang Espiritu sa paglalang sa kalibotan.
- Niadtong nibalik sa langit ang Anak sa Dios nga si Jesus, gipadala sa Dios ang Balaang Espiritu ngadto sa iyang mga katawhan aron pangulohan, tudloan, hupayon, ug hatagan sila ug gahum nga magbuhat sa kabubut-on sa Dios.
- Gigiyahan sa Balaang Espiritu si Jesus ug gigiyahan sad niya ang tanan nga mitoo kang Jesus.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Kini nga pulong pwede hubaron sa mga pulong nga gigamit sa paghubad sa "balaan" ug "espiritu."
- Ang mga pamaagi sa paghubad niini nga pulong pwede ang "Putli nga Espiritu" o "Espiritu nga Balaan" o "Dios Espiritu."

Cain

Si Cain ug ang iyang manghod nga lalaki nga si Abel mao ang mga unang anak ni Adan ug ni Eba nga gihisgutan sa Biblia.

- Si Cain mag-uuma ug si Abel nagbuhi ug mga karnero.
- Gipatay ni Cain ang iyang igsoon nga si Abel sa sobra niya nga pangabugho, tungod kay gidawat sa Dios ang sakripisyo ni Abel, apan wala Niya dawata ang sakripisyo ni Cain.
- Ingon nga silot, gipahawa siya sa Dios sa Eden ug giingnan nga ang yuta dili na maghatag ug abot kaniya.

Cristo, Mesias

Ang pulong nga "Mesias" ug "Cristo" buot ipasabot "Ang Dinihugan" ug nagtumong kang Jesus, nga anak sa Dios.

- Ang "Mesias" ug "Cristo" parehas nga gigamit sa Bag-ong Kasabotan nga nagtumong sa anak sa Dios, nga gipili sa Dios Amahan nga magmando nga Hari sa iyang katawhan, ug sa pagluwas kanila sa sala ug sa kamatayon.
- Sa Daang Kasabotan, ang mga propeta nagsulat ug mga propisiya mahitungod sa Mesias gatusan ka mga tuig usa siya mianhi sa yuta.
- Kasagaran ang buot ipasabot sa pulong nga "Ang Dinihugan" gigamit sa Daang Kasabotan nga nagtumong sa Mesias nga moabot.
- Daghan niini nga mga propisiya ang natuman ni Jesus ug naghimo Siya ug daghan nga mga milagro nga nagpamatuod nga siya mao ang Mesias; ang uban niini nga mga propisiya matuman sa iyang pagbalik.
- Ang pulong nga "Cristo" kasagaran gigamit nga titulo, sama sa "ang Cristo" ug "Cristo Jesus."
- Ang "Cristo" gigamit sad kauban sa iyang ngalan, sama sa "Jesu Cristo."

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Kini nga pulong pwede hubaron gamit ang iyang buot ipasabot, "Ang Dinihugan" o "Dinihugan sa Dios nga manluluwas."
- Daghan nga mga pinulungan migamit sa pulong nga parehas ang pagkasulti sa pulong nga "Cristo" o "Mesias."

Dios

Sa Biblia, ang pulong nga "Dios" nagtumong sa usa nga walay katapusan nga mao ang naglalang sa kalibutan gikan sa wala. Ang Dios ang Amahan, Anak, ug Balaan nga Espiritu. Ang ngalan sa Dios mao ang "Yahweh."

- Ang Dios anaa kanunay; naa na siya wala pa malalang ang tanang butang, ug magpadayon siya nga anaa hangtod sa kahangturan.
- Siya lang ang tinuod nga Dios ug adunay gahum sa tanang butang niini nga kalibutan.
- Hingpit ang pagkamatarong sa Dios, ug ang iyang kaalam walay katapusan, balaan siya, walay sala, matarung, maluluy-on ug mahigugmaon.

- Siya ang Dios nga gatuman sa iyang kasabotan ug gatuman sa iyang mga saad.
- Ang mga tawo gibuhay sa Dios aron magsimba kaniya ug siya lang gyud ang ilang simbahan.
- Gipadayag sa Dios ang iyang ngalan nga "Yahweh" nga buot ipasabot, "siya mao ang" o "Ako mao ang" o "ang kanunay nga naa."
- Ang Biblia sad nagtudlo mahitungod sa mga "diosdiosan" nga diin dili kini mga buhi ug sayop nga gisimba sa katawhan.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Mga paagi sa paghubad sa "Dios" pwede sad ilakip ang "Manlalalang" o "Kinatas-an sa tanan."
- Uban pa nga paagi sa paghubad sa "Dios" pwede ang "Kinatas-an nga Manlalalang" o "walay katapusan nga Makagagahum nga Ginoo." o "Kinatas-an nga walay katapusan."
- Hunahuna kung giunsa pagtumong ang Dios sa lokal o nasudnon nga pinulongan. Pwede nga adunanay pulong para sa "Dios" sa pinulungan nga gihubad. Kung tinuod kini, importante nga masiguro nga kini nga pulong tugma sa kinaiya sa usa ka tinuod nga Dios nga gihisgutan sa taas.
- Daghang pinulongan nga gihimo nilang dako ang unang litra sa pulong sa nag-inusara nga tinuod nga Dios, aron mailhan kini nga lahi sa pulong nga diosdiosan.
- Uban nga paagi aron mailahi kini mao ang paggamit sa duha ka lahi nga mga pulong sa "Dios" ug "diosdiosan."
- Ang mga pulong nga "mahimo nila akong Dios ug sila mahimo nakong katawhan" pwede sad hubaron nga, "Ako, nga Dios, magmando niini nga katawhan ug nga sila magsimba kanako."

Dios nga Amahan, langitnon nga Amahan

Ang pulong nga "Dios nga Amahan" ug "langitnon nga Amahan" nagtumong kang Yahweh, ang nag-inusara nga tinuod nga Dios.

- Ang Dios mao ang Dios Amahan, Dios nga Anak, ug ang Dios nga Balaang Espiritu. Matag-usa kanila bug-os ang pagka-Dios, apan usa ra sila nga Dios. Misteryo kini nga dili kaayo masabtan sa tawo.
- Ang Dios Amahan gipadala ang Dios Anak (Jesus) dinhi sa kalibutan ug gipadala sad niya ang Balaang Espiritu sa iyang katawhan.
- Ang matag-usa nga mituo sa Dios nga Anak mahimong anak sa Dios nga Amahan, ug ang Dios nga Balaang Espiritu mosulod ug mopuyo adto nga tawo.

Lain sad kini nga misteryo nga dili kaayo masabtan sa tawo.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Sa mga pulong nga "Dios nga Amahan," maayo nga hubaron kini nga "Amahan" sama sa pulong nga nagtumong sa tawhanon nga amahan.
- Ang pulong nga "langitnong Amahan" pwede hubaron nga "Amahan nga nagpuyo sa langit" o "Amahang Dios nga nagpuyo sa langit" o "Dios nga Amahan nga nagpuyo sa langit."

Ehipto, Ehiptohanon

Ang nasod nga Ehipto makita sa amihanang-sidlakang dapit sa Africa, sa habagatan ug kasadpan nga lugar sa Canaan.

- Ang Ehiptohanon mao ang tawo nga gipanganak sa Ehipto ug ang iyang mga katigulangan gikan sa Ehipto.
- Niadtong dugay na kaayo nga panahon, ang Ehipto gamhanan ug adunahan nga nasod.
- Ang karaan nga Ehipto natunga sa duha ka bahin, nga mao ang Ubos ug ang Taas nga Ehipto. Ang "Ubos nga Ehipto" tua didto ang Suba sa Nile nga midagayday paubos didto sa Dagat sa Mediteranyo.
- Si Jose ug Maria miadto sa ubos nga dapit sa Ehipto uban ang bata nga si Jesus, aron mokalagiw kang Herod.
- Adunay pipila ka panahon nga gamay ra ang pagkaon sa Canaan, ang mga patriyarka gikan sa Israel mibiyahe didto sa Ehipto aron mopalit ug pagkaon alang sa ilang mga pamilya.

Ginoo

Ang pulong nga "Ginoo" nagtumong sa usa ka tawo nga adunay panag-iya o may awtoridad sa mga tawo. Kung kini gisulat nga nakakapital, kini usa ka titulo nga nagtumong sa Dios.

- Sa Daang Kasabotan, kini nga pulong gigamit nga nagtumong sa Dios sama sa "Ginoong Dios nga gamhanan sa tanan" o "Ginoong Yahweh" o "Yahweh nga atong Ginoo."
- Sa Bag-ong Kasabotan, ang mga apostoles migamit niini nga pulong nga nagpadayag sa "Ginoong Jesus" ug "Ginoong Jesu Cristo," nga buot ipasabot si Jesus Dios.
- Sa ULB ug UDB, ang titulo nga "Ginoo." gigamit lang sa paghubad sa aktwal nga Hebreo ug Griyego nga pulong nga buot ipasabot "Ginoo." Wala gyud kini gamita sa paghubad sa ngalan sa Dios nga Yahweh nga gihimo sa ubang bersyon.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang uban nga mga pinulongan gihubad kini nga pulong nga "Agalon" o "Pangulo" o uban pa nga pulong nga nagtumong sa tag-iya o taas nga tagamando.
- Daghan nga mga hubad gihimo nilang dako ang una nga litra niini nga pulong aron linawon sa mga mobasa nga kini nga titulo nagtumong sa Dios.

Juda

Si Juda ika-upat sa dose ka mga anak ni Jacob. Ang iyang inahan si Lea.

- Ang mga kaliwat ni Juda nahimong tribu sa Juda.
- Ang pulong nga "Judio" gikan sa ngalan nga "Juda."
- Adtong ang nasod sa Israel natunga paghuman sa paghari ni Solomon, ang gingharian sa Juda nahimutang sa habagatang bahin.

Juda, Gingharian sa Juda

Ang Juda ang labing dako sa dose ka mga tribu sa Israel. Paghuman namatay ni Haring Solomon, ang Israelita natunga sa duha ka gingharian. Ang gingharian sa Juda sa habagatang bahin, nga gilangkuban sa tribu sa Juda ug Benjamin.

- Ang kapital nga siyudad sa gingharian sa Juda mao ang Jerusalem.
- Ang ubang mga hari sa gingharian sa Juda mituman sa Dios ug nagdala sa mga tawo sa pagsimba kaniya. Apan kadaghanan sa hari sa Juda mga dautan.
- Mga 120 ka tuig ang milabay human gipilde sa Assirya ang Israel ang amihanang gingharian, ang Juda nasakop sa nasod sa Babilon. Ang mga taga Babilonia ang nagguba sa siyudad ug sa templo, ug nagkuha sa daghang mga tawo gikan sa gingharian sa Juda ug gidala nila paingon sa Babilonia isip mga dinakpan.

Kora

Ang Kora ngalan sa duha ka lalaki sa Daang Kasabotan.

- Ang usa sa mga anak ni Esau ginganlan ug Kora. Nahimo siyang pangulo sa iyang kumonidad.
- Ang lain nga Kora kaliwat ni Levi nga nag-alagad sa tabernakulo isip pari. Nangabugho siya sa posisyon ug awtoridad nga gihatag sa Dios kang Moises ug Aron.
- Nagluib siya kauban ni Datan ug Abiram aron danihon ang mga tawo sa Israel sa pagrebilde batok sa mga pangulo nga gihatag sa Dios kanila.

Manluluwas

Ang manluluwas mao ang tawo nga moluwas sa uban gikan sa kakuyaw. Pwede sad kini magtumong sa usa ka tawo nga maghatag ug kakusog sa uban o maghatag kanila sa ilang gikinahanglan.

- Sa Daang Kasabotan, gitumong ang Dios nga Manluluwas sa Israel tungod kay kanunay sila nga giluwat niya sa ilang mga kaaway, naghatag kanila ug kusog ug naghatag sa ilang gikinahanglan aron mabuhi.
- Sa Bag-ong Kasabotan, ang "Manluluwas" gigamit nga paghulagway o titulo kang Jesu Cristo tungod kay naghatag siya ug kaluwasan sa gahum ug silot sa sala.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Kung mahimo, kinahanglan ang "Manluluwas" hubaron gamit ang pulong nga adunay kalabotan sa "luwas" ug "kaluwasan."
- Ang mga pamaagi sa paghubad niini nga pulong apil ang "Ang nagluwas" o "Dios nga nagluwas" o "Jesus nga nagluwas."

Moises

Si Moises usa ka propeta ug pangulo sa mga Israelitang katawhan sulod sa labaw sa 40 ka tuig.

- Gipili sa Dios si Moises nga mao mopagawas sa mga Israelita sa pagka-ulipon didto sa Ehipto ug pangulohan sila ngadto sa Yutang Gisaad.
- Gihatag sa Dios kang Moises ang mga papan nga bato diin gibutang ang iyang mga sugo alang sa mga Israelita.
- Sa dihang hapit na matapos ang iyang kinabuhi, wala mituman si Moises sa Dios mao nga wala siya makapuyo sa Yutang Gisaad nga Canaan.

Sodom

Ang Sodom usa ka siyudad sa habagatang bahin sa Canaan diin nagpuyo ang pag-umangkon ni Abraham nga si Lot uban sa iyang asawa ug mga anak.

- Ang yuta sa rehiyon nga nagpalibot sa Sodom maayo ang pagpatubig ug tabunok, mao nga didto gipili ni Lot nga magpuyo niadtong una siyang miabot sa Canaan.
- Ang eksakto nga nahimutangan niini nga siyudad wala mahibaloi tungod kay hingpit nga gilaglag sa Dios ang Sodom ug ang silingan niini nga siyudad nga Gomora ingon nga silot sa Dios sa mga dautang butang nga gihimo sa mga tawo didto.
- Ang labing daotang sala nga gibuhat sa mga tawo sa Sodom ug Gomora mao ang pakighilawas sa isig ka lalaki o babaye.

abu, abog

Ang abu murag pulbos nga abohon ang kolor nga maoy nabilin pagkasunog sa kahoy. Ngalan sad kini sa usa ka klase nga kahoy.

- Ang pulong nga "abu" gigamit nga sumbingay sa Biblia nga nagtumong sa usa ka butang nga walay bili, o walay pulos.
- Sa adtong una pa kaayo nga panahon, ang paglingkod sa abu timaan sa kasubo o pagkaguol kaayo.
- Ang ilang naandan nga pamatasan mao ang pagsul-ob sa sagutsoton, garason nga panapton ug paglingkod sa abu o pagsabwag ug abu sa ulo.
- Ang pagbutang ug abu sa ulo timaan sad sa pagkaulaw.
- Ang usa nga nagtinguha sa walay pulos, ingon nga "gakaon ug abu."
- Sa Biblia usahay ang pulong nga "abog" gigamit mahitungod sa abu.

alagad, pag-alagad/buluhaton

Sa Biblia, ang mga pulong nga "alagad" ug "pag-alagad/buluhaton" nagtumong sa pag-alagad sa uban pinaagi sa pagtudlo kanila mahitungod sa Dios ug pag-atiman sa ilang espirituhanong panginahanglan. Ang pulong nga "alagad" pwede sad magtumong sa tawo nga nag-alagad sa mga tawo sa pagtudlo ug pag-atiman sa ilang espirituhanong panginahanglan.

- Sa Daang Kasabotan, ang mga pari "nag-alagad" sa Dios didto sa templo pinaagi sa paghalad ug mga sakripisyo kaniya.
- Ang ilang "buluhaton" apil ang pag-atiman sa templo ug paghalad ug mga pag-ampo ngadto sa Dios alang sa mga katawhan.
- Sa Bag-ong Kasabotan, ang "alagad" sa maayong balita mao ang tawo nga nagtudlo sa uban sa mensahe sa kaluwasan pinaagi sa pagtuo kang Jesus. Usahay ang alagad gitawag nga "ulipon."
- Ang buluhaton nga pag-alagad sa mga tawo pwede mag-apil sa espirituhanon nga pag-alagad kanila pinaagi sa pagtudlo mahitungod sa Dios.
- Pwede sad kini magtumong sa pag-alagad sa mga tawo sa ilang pisikal nga panginahanglanon, sama sa pag-atiman sa mga masakiton ug paghatag ug pagkaon sa mga pobre.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Sa konteksto sa pagministro sa mga tawo, ang "pagministro" pwede hubaron nga "pag-alagad" o "pag-atiman" o "pagtagbo sa mga panginahanglan ni."
- Kung nagtumong sa pagministro sa templo, ang pulong nga "ministro" pwede hubaron nga "pag-alagad sa Dios didto sa templo" o "paghalad ug mga sakripisyo sa Dios alang sa mga katawhan."
- Sa konteksto sa pagministro sa Dios, pwede kini hubaron nga "pag-alagad" o "pagtrabaho alang sa Dios."
- Ang mga pulong nga "nagministro sa" pwede hubaron nga "nag-atiman kang" o "naghatag kang" o "nagtabang."

alagad, ulipon, pagka-ulipon

Ang ulipon usa ka tawo nga nagtrabaho alang sa lain nga tawo, tungod kay gipili niya o kay gipugos siya. Ang pulong alang sa "ulipon" pwede sad magpasabot nga "alagad." Ang gapalibot nga konteksto mao ang magpaklaro kung unsa nga pulong ang mas haom nga gamiton.

- Sa panahon sa Biblia, ang mga alagad o ulipon mga importante nga bahin sa panimalay sa ilang amo ug daghan kanila gitratar nga murag membro na sad sa pamilya. Sa Daang Kasabotan, pwede mopili ang usa ka tawo nga mahimong alagad sa iyang amo sa tibuok niyang kinabuhi.
- Ang ulipon usa ka klase sa alagad nga panag-iya sa iyang amo. Ang tawo nga mopalit ug ulipon gitawag ang "tag-iya" o "amo." Ang ubang mga amo bangis kaayo ang pagtratar sa ilang mga ulipon, samtang ang ubang mga amo maayo gyud ang pagtratar sa ilang mga ulipon.
- Adtong una pa kaayong panahon, ang ubang mga tawo misugot nga mahimong ulipon sa tawo nga ilang giutangan ug kwarta aron mabayaran ang ilang utang niadto nga tawhana.
- Usahay sa Biblia, ang mga pulong nga "Ako ang imong alagad" gigamit nga timaan sa pagtahod ug pag-alagad.
- Sa Daang Kasabotan, ang mga propeta sa Dios ug ubang mga tawo nga nagsimba sa Dios kasagaran gitumong nga iyang mga "alagad."
- Sa Bag-ong Kasabotan, ang mga tawo nga mituman sa Dios pinaagi sa pagtuo kang Cristo kasagaran gitawag nga iyang mga "alagad." Ang mga Kristohanon gitawag sad nga "mga ulipon sa pagkamatarong." Usa kini ka sumbingay nga nagtandi sa pagtuman gyud sa Dios ngadto sa pagtuman gyud sa ulipon sa iyang amo.

anghel, arcanghel

Ang anghel usa ka makagagahom nga espirituhanong nilalang nga gihimo sa Dios. Nabuhi ang mga anghel aron mag-alagad sa Dios pinaagi sa pagbuhat sa bisan unsa nga iyang isulti kanila nga buhaton. Ang pulong nga "arcanghel" nagtumong sa anghel nga nagmando o nangulo sa uban pang mga anghel.

- Ang pulong nga "anghel" literal nga nagpasabot nga "mensahero."
- Ang pulong nga "arcanghel" literal nga nagpasabot nga "kinatas-ang mensahero." Ang bugtong nga anghel nga gitumong sa Biblia nga "arcanghel" mao si Miguel.
- Sa Biblia, ang mga anghel naghatag ug mga mensahe sa mga tawo gikan sa Dios. Kini nga mga mensahe naglakip ug mga katugunan mahitungod sa unsay buot sa Dios nga buhaton sa mga tawo.
- Ang mga anghel nagsulti sad sa mga tawo mahitungod sa mga panghitabo nga umaabot o mga panghitabo nga nilabay na.
- Ang mga anghel adunay awtoridad gikan sa Dios ingon nga iyang mga representante, ug usahay sa Biblia, nagsulti sila nga sama nga ang Dios mismo ang nagsulti.
- Ang uban nga mga pamaagi nga nag-alagad ang mga anghel sa Dios mao ang pagpanalipod ug pagpabaskog sa mga tawo.
- Ang usa ka pinasahi nga grupo sa mga pulong nga ang "anghel ni Yahweh," pwedeng adunay daghan nga pasabot: 1) Mahimo kining nagpasabot sa "angel nga nagrepresentar kang Yahweh" o "mensanghero nga nag-alagad kang Yahweh." 2) Mahimo kining magtumong kang Yahweh mismo, nga sama sa daghway ug anghel samtang makig-istorya siya sa tawo. Bisan asa niining duha ang magpasabot sa paggamit sa anghel ug "Ako" nga sama ra nga si Yahweh mismo ang nagsulti.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang mga pamaagi sa paghubad sa "anghel" pwede nga "mensahero gikan sa Dios" o "ang langitnong alagad sa Dios" o "ang espirituhanong mensahero sa Dios."
- Ang pulong nga "arcanghel" mahimong hubaron nga "kinatas-ang anghel" o "kinatas-ang nagmando nga anghel" o "pangulo sa mga anghel."
- Hunahunaa sad kung giunsa paghubad niining mga pulong sa nasudnong pinulongan o sa ubang lokal nga pinulongan.
- Kinahanglan ang mga pulong nga "anghel ni Yahweh" hubaron nga gigamit ang mga pulong alang sa "anghel" ug "Yahweh" aron pwede kini siya masabtan sa iyang kalainlaing pagsabot. Ang posible nga paghubad pwede sad "anghel gikan ni Yahweh" o "anghel nga gipadala ni Yahweh" o "ang hitsura ni Yahweh sama sa anghel."

ani

Ang pulong nga "ani" nagtumong sa pagkuha ug hinog nga mga bunga o abot gikan sa mga tanom.

- Ang panahon sa ani kasagaran mahitabo sa kataposan sa panahon sa pagtanom.
- Ang mga Israelita nagsaulog sa giingon nga "Pagsaulog sa Pagpangani" o "Pagsaulog sa Pagtigom" sa ilang mga giani. Gisugo sila sa Dios nga ihalad ang unang abot ingon nga sakripisyo alang kaniya.
- Ingon nga sumbingay, ang pulong nga "ani" mahimong magtumong sa mga mituo na kang Jesus o mahimong maghulagway sa espirituhanong paglambo sa usa ka tawo.
- Ang ideya sa espirituhanong ani mohaom sa paghulagway sa mga bunga ingon nga mga diosnon nga kinaiya.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Labing maayo nga hubaron kini gigamit ang pulong nga kasagarang nagtumong sa pag-ani sa mga tanom.
- Ang panghitabo sa pag-ani mahimong hubaron nga "panahon sa pag-ani" o "panahon sa pagtigom ug abot" o "panahon sa pagkuha ug mga bunga."
- Ang berbo nga "pag-ani" mahimong hubaron nga "ipunon," "pupo-on" o "tigomon."

ani, mag-aani

Ang pag-ani mao ang pagpanguha sa mga pananom sama sa humay. Ang mag-aani usa ka tawo nga nag-ani sa pananom.

- Ang ideya sa pag-ani sa abot kasagarang gigamit nga sumbingay nga nagtumong sa pagsulti sa mga tawo sa maayong balita mahitungod kang Jesus ug pagdala kanila ngadto sa pamilya sa Dios.
- Gigamit sad kini aron magtumong sa sangputanan sa mga binuhatan sa mga tawo, sama sa panultihon nga, "anohon sa tawo kung unsa ang iyang gitanom."

antos, pag-antos

Ang pulong nga "antos" ug "pag-antos" nagtumong sa pagsinati sa usa ka butang nga dili gyud maayo, sama sa sakit, kasakit, o uban pang mga kalisod.

- Kung ang mga tawo gilutos o kung sila adunay sakit, nag-antos sila.
- Ang usa ka tawo nag-antos tungod sa iyang kaugalingong sayop nga batasan o tungod sa mga butang nga dili mapugngan.
- Ang pag-antos pwede nga pisikal, sama sa pagbati sa kasakit o sakit. Pwede sad kini nga emosyonal sama sa pagbati sa kahadlok, kasubo o kamingaw.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Ang pulong nga "antos" pwede hubaron nga "pagbati sa kasakit" o "pag-agwanta sa kalisod" o pagsinati sa mga kalisod" o "pagtagamtam sa mga lisod nga mga panghitabo."
- Depende sa konteksto, ang "pag-antos" pwede hubaron nga "hilabihan nga lisod nga mga panghitabo" o "grabe nga kalisod" o "pagsinati sa kalisod" o "panahon sa kasakit nga sinatian."

apostol, pagkaapostol

Ang "mga apostol" mga tawo nga gisugo ni Jesus nga mowali mahitungod sa Dios ug sa iyang gingharian. Ang pulong nga "pagkaapostol" nagtumong sa katungdanan ug awtoridad adtong gipili nga mga apostoles.

- Ang gipasabot sa pulong nga "apostol", mao ang usa ka tawo nga gisugo alang sa pinasahi nga katuyuan. Ang apostol adunay parehas nga awtoridad adtong nagsugo kaniya.
- Ang dose nga suod nga disipulo ni Jesus nahimong una nga mga apostoles. Ang ubang mga tawo, sama kang Pablo ug Santiago, nahimo sad nga mga apostoles.
- Pinaagi sa gahum sa Dios, ang mga apostoles misangyaw sa maayong balita nga adunay kaisug ug gahum sa pag-ayo sa mga masakiton, lakip na ang pagpahawa sa mga demonyo diha sa mga tawo.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Ang pulong nga "apostol" pwede sad hubaron sa pulong o mga pulong nga nagpasabot sa, "usa nga gisugo" o "usa ka tawo nga gitawag nga magwali sa mensahe sa Dios sa mga tawo."
- Importante nga dili parehas ang paghubad sa mga pulong nga "apostol" ug "disipulo".
- Tan-awa sad kung giunsa kini nga pulong nahubad sa Biblia sa lokal o nasudnong pinulongan.

badlong, buyag, pahimatngon

Ang pulong nga "badlong" nagpasabot sa pagpasidaan pag-ayo o pagtambag sa usa ka tawo.

- Kasagaran, ang "badlong" nagpasabot sa pagtambag sa usa ka tawo nga dili buhaton ang usa ka butang.
- Sa iglesia nga gitawag nga lawas ni Cristo, gitudluan ang mga tumutuo nga badlungon ang usa'g usa aron makalikay sa sala ug magkinabuhi nga balaan.
- Mahimong hubaron ang pulong nga "badlong" nga "dasigon aron dili makasala" o "mag-awhag sa usa ka tawo aron dili makasala."

balaan, pagkabalaan

Ang mga pulong nga "balaan" ug "pagkabalaan" nagtumong sa kinaiya sa Dios nga lahi ra gyud sa uban ug naglahi kaniya sa tanan nga makasasala ug adunay kasaypanan.

- Ang Dios lang gyud ang hingpit nga balaan. Himoon niya nga balaan ang mga tawo ug mga butang.
- Ang tawo nga balaan iya sa Dios ug gigahin siya alang sa tumong sa pag-alagad sa Dios ug paghatag kaniya ug himaya.
- Ang butang nga gipahayag sa Dios nga balaan mao ang iyang gigahin alang sa iyang himaya ug paggamit, sama sa halaran nga ang tumong mao ra ang paghalad ug mga sakripisyo alang kaniya.
- Tungod kay balaan ang Dios, dili makaduol ang mga tawo kaniya gawas kung tugutan niya sila, tungod kay tawo lang sila nga makasasala ug adunay kasaypanan.
- Sa Daang Kasabotan, gigahin sa Dios ang mga pari ingon nga balaan alang sa pinasahi nga pag-alagad kaniya. Kinahanglan hinlo sila sa sala sumala sa ilang mga seremonyas aron makaduol sila sa Dios.
- Gigahin sad sa Dios ingon nga balaan ang pipila ka mga lugar ug butang nga iyaha o diin niya gipadayag ang iyang kaugalingon, sama sa "balaan nga yuta" (Exodo 3:5) o ang iyang templo.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang mga pamaagi sa paghubad sa "balaan" pwede nga "gigahin alang sa Dios" o "iya sa Dios" o "hingpit nga putli" o "hingpit nga walay sala" o "nabulag gikan sa sala."
- Ang "paghimo nga balaan" kasagaran gihubad nga "sanctify" sa Ingles. Pwede sad kini hubaron nga "gigahin."

bato, pagbato

Ang pagbato nagpasabot sa paglabay ug mga bato sa usa ka tawo aron patyon siya.

- Sa adtong una kaayong pananhon, ang pagbato mao ang pamaagi sa pagpatay sa mga kriminal; usahay kini sad gibuhat sa panahon karon.
- Sa mga Israelita sa Daang Kasabotan, ang Dios nagmando sa mga pangulo sa pagbato sa usa ka tawo ingon nga silot sa pipila ka mga sala sama sa pagpanapaw.

biaybiay, tamay

Ang mga pulong nga "biaybiay" ug "tamay" nagtumong sa pagbinuang sa usa ka tawo, hilabi na sa bangis nga pamaagi.

- Ang pagbiaybiay kasagaran mosundog sa mga sinultihan o binuhatan sa mga tawo nga ang tuyo mao ang pagpakaulaw o pagtamay kanila.
- Gibiaybiay o gitamay sa mga Romanong sundalo si Jesus niadtong gibutangan nila siya ug kupo ug kintahay gipasidunggan siya ingon nga hari.
- Gibiaybiay o gitamay sa mga batan-on si Eliseo niadtong gitawag siya ug ngil-ad nga ngalan ug gibinuangan ang iyang pagka-opaw.
- Pwede sad tamayon ang usa ka ideya nga wala giisip sa ubang mga tawo nga katuohan o importante.

bisti

Ang bisti usa ka saput nga ang katas-on gikan sa abaga hangtod sa hawak o sa tuhod.

- Ang bisti parehas sa sinina nga pang ibabaw o saput.
- Pwede isul-ob ang bisti ilalom sa mas taas nga saput sama sa toga o kupo.

diosnon, pagkadiosnon

Ang pulong nga "diosnon" gigamit sa paghulagway sa usa ka tawo nga ang mga buhat nagpasidungog sa Dios ug nagpakita kung unsa ang hulagway sa Dios. Ang kinabuhi nga mapasidungganon sa Dios pinaagi sa paghimo sa iyang kabubut-on nagtumong kini sa "pagkadiosnon."

- Ang tawo nga adunay diosnon nga kinaiya magpakita sa mga bunga sa Balaan nga Espiritu, sama sa gugma, kalipay, kalinaw, pasensiya, pagkamaayo, ug pagpugong sa kaugalingon.
- Ang pagkadiosnon, nga mao ang pagbuhat ug makapasidungog sa Dios, mao kini ang bunga o nagpakita nga ang tawo adunay Balaan nga Espiritu ug nagmasunuron kaniya.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Ang mga pulong nga "ang diosnon" pwede hubaron nga, "diosnon nga tawo" o "tawo nga mituman sa Dios."

grasya, pagkamaayuhon

Ang pulong nga "grasya" nagtumong sa pagtabang o panalangin nga gihatag sa usa ka tawo nga dili angayan nga makadawat niini. Ang pulong nga "pagkamaayuhon" naghulagway sa usa ka tawo nga nagpakita ug grasya sa uban.

- Ang grasya sa Dios sa mga makasasala nga mga tawo gasa kini nga gihatag nga libre.
- Ang konsepto sa grasya nagtumong sa pagpakita ug pagkamaayo ug pagpasaylo sa usa ka tawo nga nakahimo ug sayop o mga buhat nga makapasakit sa uban.
- Ang mga pulong nga "aron makadawat ug grasya" sumbingay kini nga buot ipasabot pagdawat ug tabang o kaluoy gikan sa Dios. Kasagaran gilakip niini ang buot ipasabot nga ang Dios nalipay sa usa ka tawo ug gitabangan niya kini.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Uban nga mga paagi nga ang "grasya" pwede hubaron mao sad ang "balaan nga pagkamaayo" o "pabor gikan sa Dios" o "pagkamaayo sa Dios ug pagpasaylo sa mga makasasala" o "maluluy-on nga pagkamaayo."
- Ang pulong nga "pagkamaayuhon" pwede sad hubaron nga "puno sa grasya" o "maayo" o "maluluy-on" o "pagkamaayuhon nga adunay kaluoy."
- Ang sumbingay nga "nakadawat siya ug grasya sa mata sa Dios" pwede sad hubaron nga, "nakadawat siya ug kaluoy gikan sa Dios" o "ang Dios maluy-anon nga mitabang kaniya" o "ang Dios nagpakita sa iyang pabor kaniya" o "ang Dios nahimuot kaniya mao nga gitabangan niya siya."

halangdon

Ang pulong nga "halangdon" nagtumong sa pagkagamhanan ug katahom sa Dios, kasagaran nagtumong kini sa kinaiya sa usa ka hari.

- Sa Biblia, ang "halangdon" kasagaran nagtumong sa pagkagamhanan sa Dios, nga mao ang labaw nga Hari sa tibuok nga kalibutan.
- Gigamit ang pulong nga "Halangdon" sa pagtawag o pakig-estorya sa hari isip pagtahod kaniya.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Kini nga pulong pwede hubaron sama sa "harianong pagkagamhanan" o "harianong katahom."
- "Halangdon" pwede hubaron sama sa "sa imong kahitas-an" o "sa imong pagkahalangdon" o gamiton ang natural nga paagi sa pagtahod sa magmamando sa pinulongan nga hubaron.

halangdon, halangdon nga tawo

Ang pulong nga "halangdon" nagtumong sa usa ka butang nga maayo kaayo ug taas ang kalidad. Ang "halangdon nga tawo" mao ang usa ka tawo nga anaa sa taas nga katungdanan sa politika o sa mga halangdon nga pamilya.

- Ang halangdon nga tawo kasagaran opisyal sa usa ka lugar, duol nga alagad sa hari.
- Ang pulong nga "halangdon nga tawo" pwede sad hubaron pinaagi sa, "opisyal sa hari" o "opisyal sa gobyerno" o "natawo sa halangdon nga pamilya."

hambog

Ang tawo nga hambog mao ang tawo nga mas taas ang pagtan-aw sa ang iyang kaugalingon kaysa unsay angay.

- Ang pulong nga "hambog" nagpasabot nga "mapasigarbohon" nga adunay batasan nga arogante.
- Ang Biblia adunay mga pulong sama sa "hambog nga mga mata" o "hambog nga liog" aron ihulagway ang tawo nga taas kaayo ang pagtan-aw sa iyang kaugalingon sa mapahitas-on nga pamaagi.

hambog, garbo, garboso

Ang pulong nga "hambog" ug "garboso" nagtumong sa usa ka tawo nga mapahitas-ong naghunahuna sa iyang kaugalingon ug naghunahuna nga labaw siya sa ubang mga tawo.

- Kasagaran ang hambog nga tawo dili moangkon sa iyang mga sayop. Dili siya mapainubsanon.
- Ang garbo mao ang hinungdan nga ang usa ka tawo dili motuman sa Dios sa ubang pamaagi.
- Ang pulong nga "hambog" ug "garbo" pwede gamiton sa positibo nga pamaagi, sama sa "pagpanghambog sa" naabot sa usa ka tawo ug "pagpanghambog sa" imong mga anak. Ang mga pulong nga, "pagpasigarbo sa imong trabaho" nagpasabot nga nalipay sa maayo nga pagtrabaho.
- Pwede manghambog ang usa ka tawo sa iyang mga nabuhat nga dili garboso mahitungod niini.
- Ang pulong nga "garboso" kanunay nga negatibo, nga nagpasabot nga "arogante" o "mapahitas-on" o "nagpa-importante."
- Ang "hambog" pwede hubaron nga, "pagka-arogante" o "pagkamapahitas-on" o "pagpa-importante."

himaya, mahimayaon

Kasagaran, ang pulong nga "himaya" buot pasabot pasidungog, katahom ug hilabihang pagkagamhanan. Bisan unsang butang nga adunay himaya giingon nga "mahimayaon."

- Usahay ang "himaya" nagtumong sa mga butang nga dako ang pagkamahinungdanon ug importansiya. Sa uban nga konteksto nagtumong sa katahom, kahayag o paghukom.
- Pananglitan, ang mga pulong nga "himaya sa mga pastol" nagtumong sa maayo kaayo nga sabsabanan nga diin ang ilang mga karnero daghan ug sagbot nga makaon.
- Ang himaya gigamit labi na sa paghulagway sa Dios, nga mahimayaon kaayo labaw kang bisan kinsa o sa unsa man nga butang niining kalibutan. Tanan sa iyang kinaiya nagpakita sa iyang himaya ug sa iyang katahom.
- Ang mga pulong nga "sa paghimaya sa" buot ipasabot naghinambog mahitungod sa o magpasigarbo sa usa ka butang.

Mga Sugyot sa Paghubad

- Depende sa konteksto, lain nga mga paagi sa paghubad sa "himaya" pwede ilakip ang "katahom" o "kahayag" "pagkahalangdon" o "hilabihan ka dako kaayo" o "hilabihan ug bili."
- Ang pulong nga "mahimayaon" pwede hubaron nga "puno sa himaya" o "grabe ang pagkabililhon" o "nagasidlak nga kahayag" o "hilabihan ang pagkahalangdon."
- Ang sumbingay nga "maghatag ug himaya sa Dios" pwede sad hubaron nga "pasidunggan ang iyang pagkagamhanan" o "dayega ang Dios tungod sa iyang katahom" o "isugilon sa uban kung unsa kagamhanan ang Dios."

- Ang mga pulong nga "maghimaya sa" pwede sad hubaron nga "pagdayeg" o "magpasigarbo sa" o "maghinambog mahitungod sa" o "magkalipay sa."

hinigugma

Ang pulong nga "hinigugma" usa ka pulong sa pagbati nga naghulagway sa usa ka hinigugma ug minahal sa usa.

- Ang pulong nga "hinigugma" literal nga gapasabot nga "gihigugma."
- Ang Dios nagtumong kang Jesus nga iyang "hinigugmang Anak."
- Sa ilang mga sulat sa kristohanong mga Iglesia, ang mga apostoles kanunay nila gitawag ang kaubanang tumutuo nga "minahal."

Mga Sugyot sa Paghubad

- Kini nga pulong pwede sad hubaron nga "gihigugma" o "hinigugma" o "gihigugma gyud" o "minahal gyud."
- Sa konteksto nga hisgutan ang mahitungod sa suod nga higala, pwede sad kini hubaron nga "ang minahal kung higala." o "akong suod nga higala" Sa Ingles natural lang nga moingon, "akong minahal nga higala nga si Pablo" o "Si Pablo nga akong minahal nga higala." Sa lain nga pinulongan naa siguroy mas natural pa nga paagi sa paghan-ay sa ingon ani nga pulong.
- Timan-i nga ang pulong nga hinigugma gikan sa pulong nga gugma

sa Dios, nga walay kondisyon, dili makakaugalingon, ug mainantuson.

kahalangdon

Ang pulong nga "kahalangdon" nagtumong sa katahom kaayo ug kaeliganti sa mga bahandi ug sa mga adunay maanindot nga panagway.

- Kasagaran ang kahalangdon gigamit nga naghulagway sa bahandi sa usa ka hari tungod sa iyang mga mahalon ug nindot nga mga sinina ug uban pang mga galamiton.
- Ang kahalangdon pwede sad gamiton sa paghulagway sa katahom sa mga kahoy, mga kabukiran, o uban pang mga butang nga linalang sa Dios.
- Ang pipila ka mga siyudad maingon nga halangdon tungod sa ilang natural nga mga kapanguhaan, mga tinukod ug mga dalan, ug sa bahandi sa mga tawo, apil ang mga nindot nga mga sinina, bulawan ug plata.
- Depende sa konteksto, kini nga pulong pwede hubaron nga "maanindot kaayo nga katahom" o "talagsaon nga pagkahalangdon" o "harianong pagkahalangdon."

kalayo

Ang kalayo mao ang init, hayag ug siga sa kalayo nga mogawas kung ang usa ka butang masunog.

- Ang pagsunog sa kahoy pinaagi sa kalayo maghimo niini nga abo.
- Ang kalayo nagpasabot dili lang sa pisikal nga siga apan sa Kasulatan simbolo kini sa gahum.
- Ang katapusang paghukom sa mga dili tumutuo mao ang kalayo sa impiyerno.
- Ang kalayo makahinlo ug mga metal. Ang Kasulatan gigamit kini aron sa paghulagway sa proseso sa paghinlo sa usa ka tawo pinaagi sa mga pagsulay nga moa abot sa iyang kinabuhi.

kalinaw, malinawon

Ang kalinaw mao ang walay bisan unsa nga kasamok, kahadlok, o pagpanghadlok.

- Ang kalinaw nagtumong sa kagawasan gikan sa pakig-giyera taliwala sa mga grupo sa mga tawo.

- Ang pakigdait aron makabaton ug kalinaw sa mga grupo nga tawo mao ang pag-undang sa pakig-away batok kanila.
- Ang kalinaw pwede sad nagtumong sa maayo nga relasyon taliwala sa mga tawo o taliwala sa tawo ug sa Dios.
- Ang kaugalingon nga kalinaw nagtumong sa kalmado nga hunahuna nga walay kabalaka o kahadlok.

kalipay

Ang pulong nga "kalipay" nagtumong sa butang nga labing makapahimuot o maghatag ug dakong pagmaya.

- Ang "malipay" sa usa ka butang nagpasabot sa "pagmaya mahitungod" niini.
- Kung ang usa ka butang maka-uyon o makapahimuot, gitawag kini nga "makapahalipay."
- Kung ang usa ka tawo nagmaya sa usa ka butang, nagpasabot kini nga ganahan gyud siya kaayo niini.
- Ang mga pulong nga "ang akong kalipay mao ang balaod ni Yahweh" mahimong hubaron nga "ang balaod ni Yahweh naghatag kanako ug dakong kalipay" o "ganahan ko motuman sa mga balaod ni Yahweh" o "nalipay ko kung makadungog sa mga mando ni Yahweh."
- Ang mga pulong nga "dili magpahalipay" o "ayaw pagmaya" mahimong hubaron nga "dili magpahimuot sa" o "dili malipay mahitungod sa."
- Ang mga pulong nga "nagkapalipay sa" nagpasabot nga "nalingaw siya ug buhat" sa usa ka butang o "nalipay gyud siya kaayo" sa usa ka butang o tawo.
- Ang pulong nga "nalipay" nagtumong sa mga butang nga gikalingawan sa usa ka tawo. Mahimo kining hubaron nga "mga kalipay" o "mga butang nga naghatag ug kalipay."
- Ang mga pulong nga "Nalipay ako nga buhaton ang imong kabubut-on" mahimong hubaron nga "Nalingaw ako sa pagbuhat sa imong kabubut-on" o "Nalipay ako kaayo kung motuman ako kanimo."

kaluoy, maluloy-on

Ang pulong nga "kaluoy" nagtumong sa pagbati ug kabalaka alang sa ubang mga tawo, hilabi na sa mga nag-antos. Ang "maluloy-on" nga tawo nag-atiman sa ubang tawo ug nagtabang kanila.

- Ang pulong nga "kaluoy" kasagaran dili lang pagbati kung dili apil sad ang pag-atiman sa mga tawong nangingahanglan ug pagtabang kanila.
- Ang Biblia nag-ingon nga ang Dios maluloy-on, nga puno siya ug gugma ug kaluoy.
- Sa sulat ni Pablo sa mga taga-Colosas, giingnan niya sila nga "sul-ubon ang kaluoy." Gitudluan niya sila nga mag-atiman sa mga tawo ug magtabang gyud sa uban nga nangingahanglan.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang literal nga pasabot sa "kaluoy" mao ang "kaluoy gikan sa tinai." Usa kini ka sumbingay nga nagpasabot sa "naluoy gyud kaayo." Ang ubang mga pinulongan mahimong adunay sumbingay nga parehas ug pasabot niini.
- Ang ubang paghubad sa "kaluoy" mao ang "pag-atiman pag-ayo kang" o "kaluoy nga motabang."
- Ang pulong nga "maluloy-on" mahimong hubaron nga "maatimanon ug matinabangon" o "adunay dakong paghigugma ug kaluoy."

kaluoy, maluluy-on

Ang mga pulong nga "kaluoy" ug "maluluy-on" nagtumong sa pagtabang sa mga tawo nga nangingahanglan labi na kung kabos o ubos ang ilang kahimtang.

- Ang pulong nga "kaluoy" mahimong magpasabot nga dili silotan ang mga tawo sa sayop nga gibuhay nila.
- Ang gamhanang tawo sama sa hari gihulagway nga "maluluy-on" kung maayo ang iyang pagtratar sa mga tawo imbes nga dauton sila.
- Ang pagkamaluluy-on nagpasabot sad sa pagpasaylo sa usa ka tawo nga nakabuhay ug sayop batok kanato.
- Magpakita kita ug kaluoy kung tabangan nato ang mga tawo nga adunay dakong panginahanglan.
- Maluluy-on ang Dios kanato ug gusto niya nga magmaluluy-on sad kita sa uban.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Depende sa konteksto, ang "kaluoy" pwede hubaron nga "pagkamaayo" o "pagkamaluluy-on kaayo."
- Ang pulong nga "maluluy-on" pwede hubaron nga "nagpakita ug kaluoy" o "pagkamaayo kang" o "pagpasaylo."
- Ang "pagpakita ug kaluoy kang" o "maluoy kang" pwede hubaron nga "trataron ug maayo" o "magmaluluy-on kaayo kang."

kamot, tuong kamot, ihatag

Adunay pipila ka sumbingay nga paggamit sa "kamot" sa Biblia:

- Ang pulong nga "kamot" kasagaran gigamit sa pagtumong sa gahum ug paglihok sa Dios, sama sa kung mosulti ang Dios nga, "Dili ba ang akong mga kamot ang naghimo niining tanan?"
- Ang mga pulong nga sa Ingles sama sa "hand over to" ("itugyan kang") o "deliver into the hands of" ("itugyan sa mga kamot ni") nagtumong sa pagpailawom sa usa ka tawo sa pagmando o gahum sa laing tawo.
- Ang tumong sa Ingles nga "to hand" sa usa ka butang ngadto sa usa ka tawo nagpasabot sa "paghatag" niini kanila.
- Ang mga pulong nga "pagpatong sa mga kamot" nagpasabot sa pagbutang sa kamot sa usa ka tawo aron igahin kini nga tawo sa pag-alagad sa Dios o ampoan aron maayo.
- Ang ubang mga sumbingay nga paggamit sa "kamot" mao ang:
- Ang sa Ingles nga "Do not lay a hand on" ("Ayaw dapati sa imong kamot") nagpasabot nga "Ayaw pasakiti."
- Ang "save from the hand of" ("luwason gikan sa kamot ni") nagpasabot sa pagpugong sa usa ka tawo sa pagdaut sa lain.
- Sa Ingles, adunay giingon "close at hand" ("duol sa kamot") nagpasabot nga "duol kaayo."
- Ang posisyon nga anaa sa "tuong kamot" nagpasabot nga "anaa sa tuong dapit" o "padulong sa tuo."
- Ang mga pulong nga "by the hand of" ("pinaagi sa kamot ni") sa usa ka tawo nagpasabot nga "pinaagi" sa binuhatan niadto nga tawo. Pananglitan, ang "by the hand of the Lord" ("pinaagi sa kamot sa Ginoo") nagpasabot nga ang Ginoo ang hinungdan mao nga nahitabo ang usa ka butang.
- Niadtong miingon si Pablo nga ("written by my hand") "gisulat sa akong kamot," nagpasabot kini nga adunay bahin sa sulat nga si Pablo mismo ang nagsulat, imbes nga gisulti lang kini sa laing tawo aron isulat.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Kini nga mga sumbingay pwede hubaron gamit ang ubang mga sumbingay nga adunay parehas nga pasabot. O mahimo nga hubaron ang pasabot pinaagi sa diretso ug literal nga pinulongan.

kangitngit

Ang pulong nga "kangitngit" literal nga nagpasabot nga walay kahayag. Aduna say pipila ka sumbingay nga pasabot niini nga pulong:

- Ingon nga sumbingay, ang "kangitngit" nagpasabot sa "kahugaw" o "dautan" o "espirituhanon nga pagkabuta."
- Nagtumong sad kini sa bisan unsa nga adunay kalabotan sa sala o moral nga pagkadaot.
- Ang mga pulong nga "kamandoan sa kangitngit" nagtumong sa tanan nga dautan ug gimandoan ni Satanas.
- Ang pulong nga "kangitngit" mahimo sad nga sumbingay sa kamatayon.
- Ang mga tawo nga wala makaila sa Dios giingon nga "nagkinabuhi sa kangitngit." Nagpasabot kini nga wala sila makasabot o nagbuhat sa pagkamatarong.
- Ang Dios mao ang kahayag (pagkamatarong) ug ang kangitngit (dautan) dili makadaog niini nga kahayag.
- Ang lugar sa pagsilot alang sa mga misalikway sa Dios usahay gitumong nga "kangitngit sa gawas."

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Labing maayo nga literal nga hubaron kini nga pulong gamit ang pulong sa pinulongan nga hubaron nga nagtumong sa pagkawalay kahayag. Kini nga pulong mahimo sad magtumong sa kangitngit sa usa ka kwarto nga walay kahayag o sa panahon sa adlaw diin walay kahayag.
- Alang sa mga paggamit niini nga pulong nga sumbingay, importante sad nga ipabilin ang pagtandi sa imahe sa kangitngit sa kahayag, ingon nga pamaagi sa paghulagway sa dautan ug panglinlang nga gitandi sa pagkamaayo ug kamatuoran.
- Depende sa konteksto, ang ubang mga pamaagi sa paghubad niini mahimong "kangitngit sa gabii."

kaulaw, makauulaw, naulaw

Ang kaulaw mao ang sakit nga bation sa usa ka tawo sa pagkawala sa iyang dungog tungod sa makauulaw o dili angay nga gibuhay niya o gibuhay sa lain nga tawo kaniya.

- Ang usa ka butang nga "makauulaw" mao ang "dili angay nga binuhatan" o "walay dungog."
- Ang pulong nga "naulaw" naghulagway sa gibati sa tawo kung nakabuhay siya ug butang mga makauulaw.
- Ang mga pulong nga "pakaulawan" nagpasabot sa pagpildi sa mga tawo o pagpahayag sa ilang mga sala aron maulaw sila sa ilang kaugalingon.
- Ang propeta nga si Isaias niingon nga kadtong mga maghimo ug magsimba sa mga diosdiosan mapakaulawan.
- Pakaulawan sad sa Dios ang tawo nga dili maghinulsol pinaagi sa pagpahayag sa sala niadto nga tawo ug mao kini ang hinungdan nga mapakaulawan siya.

kinabuhi, mabuhi, buhi,

Kini nga mga pulong nagtumong sa pisikal nga buhi, dili patay. Gigamit sad sila nga sumbingay nga nagtumong sa tawo nga buhi sa espirituhanong bahin. Ang mga naghigot sa ubos magpatin-aw kung unsa ang buot ipasabot sa "lawasnon nga kinabuhi" ug "espirituhanon nga kinabuhi."

Mga Sugyot sa Paghubad

- Depende sa konteksto, ang "kinabuhi" pwede hubaron nga "pagkabuhi" o "tawo" o "kalag" o "nilalang" o "kasinatian."
- Ang pulong nga "mabuhi" pwede hubaron sa "magpuyo" (o "nagpuyo") o "anaa."
- Ang mga pulong nga "katapusan sa iyang kinabuhi" pwede sad hubaron nga "sa dihang miundang siya nga "mabuhi."
- Ang sumbingay nga "giluwas ang ilang kinabuhi" pwede hubaron nga "gitugutan sila nga mabuhi" o "wala sila patya."
- Ang sumbingay nga "gitahan nila ang ilang kinabuhi " pwede hubaron nga "gibutang nila ang ilang kaugalingon sa peligro" o "nagbuhay sila ug butang nga pwede nilang ikamatay."

laglag, malaglag, madunot

Ang pulong nga "laglag" nagpasabot nga mamatay o laglagon nga kasagaran tungod kini sa kagubot o ubang katalagman. Sa Biblia aduna kini pinasahi nga pasabot nga silotan sa walay katapusan sa impiyerno.

- Ang mga tawo nga "malaglag" mao kini ang mga gitakda nga maimpiyerno tungod kay wala nila gituohan si Jesus alang sa ilang kaluwasan.
- Ang Juan 3:16 nagtudlo nga ang "laglag" nagpasabot sa walay kinabuhing dayon sa langit.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Depende sa konteksto, ang mga pamaagi sa paghubad niini nga pulong pwede nga "walay katapusan nga pagkamatay" o "aron silotan sa impiyerno" o "laglagon."
- Siguraduha nga ang paghubad sa "laglag" nagpasabot nga buhi nga walay katapusan sa impiyerno ug dili lamang nagpasabot nga "patay na siya."

malaw-ay

Ang malaw-ay nagpasabot sa paglihok sa pamaagi nga makadaot, makahugaw o walay pagtahod sa usa ka butang nga balaan.

- Ang balaan nga butang o tawo dili gyud mawala ang iyang pagkabalaan apan gitratar kini nga walay pagtahod ug sa pamaagi nga dili balaan.
- Ang malaw-ay nga tawo nagbuhat sa pamaagi nga dili balaan ug walay pagtahod sa Dios.
- Ang "himoong malaw-ay" pwede hubaron nga "pagtratar nga dili balaan" o "walay tahod ngadto sa" o "wala nagtahod sa Dios pinaagi sa pagpakasala."
- Depende sa konteksto, ang pulong nga "malaw-ay" pwede hubaron nga "dili pagkabalaan" o "walay Dios" o "dili balaan."

mana

Ang mana nigpis nga sama sa pan nga gihatag sa Dios sa mga Israelita sa kamingawan pagkahuman nga mibiya sila sa Ehipto.

- Ang mana daw sama sa gagmay nga pan nga puti ug nigpis kaayo nga kada buntag makit-an sa ilalom sa yamog. Kada adlaw ang mga Israelita manguha ug mana gawas sa Adlaw sa Igpapahulay ug sakto lang gyud nga makakaon matag-usa anang adlaw.
- Sa adlaw usa moabot ang Adlaw nga Ipagpahulay, ang Dios nag-ingon sa mga Israelita nga doblehon nila ang ilang kuhaon aron dili na sila manguha sa sunod nga adlaw.
- Ang pulong nga "mana" buot ipasabot "unsa man kini?"

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Uban nga paagi sa paghubad niini nga pulong pwede ang "nigpis ug puti nga pagkaon" o "pagkaon gikan sa langit."
- Hunahunaa sad kung giunsa kini nga pulong paghubad sa lokal o nasodnong pinulongan.

pagdumala, tigdumala

Ang pulong nga "pagdumala" nagpasabot sa pagmando sa mga tawo, lakip ang pagpatuman sa mga balaod aron matabangan ang usa ka nasod o lugar nga gitrabahoan nga mahimong hapsay ug maayo ang ilang buluhaton. Ang "tigdumala" mao ang tawo nga nagmando sa mga tawo niini nga pamaagi.

- Si Daniel ug tulo pa ka laing batan-on nga lalaking Judio ang gipili aron mahimong tigdumala o opisyal sa gobyerno sa pipila ka lugar sa Babilonia.
- Sa Bag-ong Kasabotan, nagtumong ang pulong nga "pagdumala" sa usa sa mga gasa sa Balaan nga Espiritu.
- Ang tawo nga adunay espirituhanong gasa sa pagdumala kahibalo mangulo ug magmando sa mga katawhan ug magdumala sa mga tinukod ug uban pang mga katigayonan.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Depende sa konteksto, ang ubang pamaagi sa paghubad sa "tigdumala" naglakip sa "gobernador" o "tigpahimutang" o "tigmando" o "opisyal sa gobyerno."
- Ang pulong nga "pagdumala" mahimong hubaron nga "pagmando" o "pagpangulo" o "pagpahimutang."
- Ang mga pulong nga "piniyalan" o "tig-atiman sa" o "tigpahimutang sa kahapsay," mahimong gamiton sa paghubad niini nga pulong.

panahon

Sa Biblia ang pulong nga "panahon" kasagarang gigamit nga sumbingay nga nagtumong sa tugma nga panahon o sa panahon diin ang panghitabo nahitabo. Parehas lang ang ipasabot sa mga pulong nga "edad" o "yugto" o "kapanahon."

- Lahi kini sa ipasabot sa pagsukod sama sa minutos, oras, mga adlaw o mga bulan.
- Sa libro nga Daniel ug sa Pinadayag naghigot ang panahon sa dakong kasamok o kagul-anan nga moabot sa kalibutan.
- Ang mga pulong nga "panahon, panahon ug katunga sa panahon" ang pulong nga "panahon" nagpasabot nga "tuig." Nagtumong kini nga mga pulong sa tulo ug tunga ka tuig sa dakong kalisdanan sa pagkahuman niini nga kapanahon.
- Ang mga pulong sama sa "ikaduhang panahon" o "daghang mga panahon" nagtumong kung kapila nahitabo ang usa ka panghitabo.
- Ang giingon nga "igsakto nga panahon" nagpasabot sa pag-abot sa gitakda nga oras ug dili maulahi.

sala, makasasala, pagpakasala

Ang pulong nga "sala" nagtumong sa mga binuhatan, hunahuna, ug pulong nga batok sa kabubut-on ug balaod sa Dios. Ang sala pwede sad magtumong sa wala pagbuhat sa butang nga gusto sa Dios nga buhaton nato.

- Ang sala moa ang bisan unsa nga atong gibuhad nga wala mituman o wala makapahimuot sa Dios, bisan ang mga butang nga wala mahibaloi sa ubang tawo.
- Ang mga hunahuna ug binuhatan nga misupak sa kabubut-on sa Dios gitawag nga "makasasala."
- Tungod kay nakasala si Adan, ang tanang tawo nga natawo adunay makasasala nga kinaiya nga maoy nagmando kanila. Usahay ang pulong nga "sala" nagtumong niini nga makasasalang kinaiya. Gitawag sad kini nga "unod" sa Biblia.
- Ang "makasasala" mao ang tawo nga makasala mao nga kini nga pulong pwede gamiton sa matag tawo.
- Usahay, ang pulong nga "mga makasasala" gigamit sa mga relihiyosong tawo sama sa mga Pariseo aron magtumong sa mga tawo nga dili makatuman sa balaod sumala sa ilang kinahanglan buhaton matod sa mga Pariseo.
- Ang pulong nga "makasasala" gigamit sad aron magtumong sa mga tawo nga giisip nga mas makasasala pa kaysa ubang tawo. Pananglitan, gigamit kini nga tawag alang sa mga tigkolekta ug buhis ug mga babayeng nagbaligya ug dungog.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang pulong nga "sala" pwede hubaron sa pulong nga nagpasabot nga "dili pagtuman sa Dios" o "pagsupak sa kabubut-on sa Dios" o "dautang batasan o hunahuna."
- Ang "pagpakasala" pwede sad hubaron nga "dili pagtuman sa Dios" o "pagbuhat ug sayop."
- Depende sa konteksto, ang pulong nga "makasasala" pwede hubaron sa mga pulong nga nagpasabot nga "tawo nga nakasala" o "tawo nga nagbuhat ug sayop nga mga butang" o "tawo nga wala mituman sa Dios" o "tawo nga wala mituman sa balaod."
- Ang pulong nga "mga makasasala" pwede hubaron sa pulong nga nagpasabot nga "makasasala kaayo nga mga tawo" o "mga tawo nga giisip nga mga makasasala gyud" o "imoral nga mga tawo."
- Ang mga pamaagi sa paghubad sa mga "tigkolekta ug buhis ug mga makasasala" pwede nga "tawo nga mokolekta ug kwarta alang sa gobyerno, ug uban pang makasasala gyud nga mga tawo" o "makasasala gyud nga mga tawo, apil ang mga tigkolekta ug buhis."

sama, dagway

Ang mga tawo o mga butang nga "sama" sa usa'g usa adunay pagkaparehas.

- Ang mahimong "sama" sa usa ka butang buot ipasabot susama niini, pareho sila ug kinaiya.
- Ang mga tawo nabuhat sumala sa "dagway" sa Dios, buot ipasabot sa iyang "imahe" ug may mga kinaiya nga "sama," o "susama sa," Dios.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Ang mga pulong nga "sa dagway sa iyang kamatayon" pwede hubaron nga "pakig-ambit sa iyang nasinatian sa kamatayon" o "nga murag nasinati nato ang iyang kamatayon kauban niya."
- Ang mga pulong nga "dagway sa makasal-anong lawas" pwede hubaron nga "sama sa makasal-anong tawo" o "tawo." Siguraduhon gyud nga ang paghubad niini nga mga pulong dili magpasabot nga si Jesus makasasala sama kanato.
- Ang pulong nga "ang dagway sa larawan sa madunutong tawo, sa mga langgam, mga mananap, ug mga mananap nga mokamang" pwede sad hubaron nga "diyos-diyosan nga sama sa hulagway sa madunutong mga tawo, o mananap, sama sa langgam, mapintas nga mga mananap, ug mokamang nga mga mananap."

silot

Ang pulong nga "silot" nagpasabot sa paghukom sa usa ka tawo tungod sa pagbuhat niya ug sayop.

- Kasagaran, ang pulong nga "silot" nagtumong sa grabe nga paghukom sa usa ka tawo.
- Usahay, ang "silot" nagpasabot sa bakak nga pag-akusar sa usa ka tawo.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Depende sa konteksto, kini nga pulong mahimong hubaron nga "mapintas nga pagkahukom" o "pagsaway nga dili tinuod."
- Ang mga pulong nga "silotan siya" mahimong hubaron nga "pamatud-an nga sad-an siya" o "ipahayag nga kinahanglan silotan siya sa iyang sala."

sulat, epistola

Ang sulat mao ang mensahe nga gisulat ug gipadala sa tawo o grupo sa mga tawo nga kasagaran layo gikan sa nagsulat. Ang epistola pinasahi nga klase sa sulat, kasagaran pormal kaayo ang pagkasulat niini, tungod sa pinasahi nga katuyuan sama sa pagtudlo.

- Sa panahon sa Bag-ong Kasabotan, ang epistola ug ang uban pa nga klase sa mga sulat migamit sila ug sulatan nga gihimo gikan sa panit sa mananap o banban nga gikan sa lanot sa tanum.
- Ang mga epistola sa Bag-ong Kasabotan ni Pablo, Juan, Santiago, Judas, ug ni Pedro mga pahimatngon kini nga mga sulat aron dasigon ug awhagon ang mga nauna nga mga Kristohanon sa lainlain nga mga siyudad sa tibuok nga Imperyo sa Roma.

tuman, matinumanon, pagtuman

Ang pulong nga "tuman" nagpasabot sa pagbuhat sa mga gikinahanglan o gimando sa usa ka tawo nga aduany awtoridad. Ang matinumanon naghulagway sa usa ka tawo nga nagtuman.

- Ang mga tawo sad nga nagtuman sa mga balaod nga gihimo sa mga pangulo sa nasod, estado o organisasyon.
- Ang mga bata nagtuman sa ilang mga ginikanan, ang mga ulipon nagtuman sa ilang mga amo, ang mga tawo nagtuman sa Dios, ug ang mga isigkalungsod nagtuman sa mga balaod sa ilang nasod.
- Kung ang balaod o usa ka tawo nga adunay awtoridad nagmando sa mga tawo nga dili buhaton ang usa ka butang, nagtuman sila nga dili nila kini buhaton.
- Ang mga pamaagi sa paghubad niini nga mga pulong pwedeng sa usa ka pulong o mga pulong nga nagpasabot nga, "buhaton kung unsay gimando" o "pagsunod sa mga sugo" o "tumanon kung unsay giingon sa Dios nga buhaton."

ulo

Sa Biblia, ang pulong nga "ulo" gigamit sa pipila ka mga sumbingay:

- Kasagaran, kini nga pulong nagpasabot nga adunay awtoridad ang usa ka tawo sa ubang mga tawo, sama sa, "gihimo ko nimo nga ulo sa mga nasod." Mahimo kini hubaron nga "Gihimo ko nimo nga pangulo..." o "Gihatagan ko nimo ug awtoridad labaw sa..."
- Si Jesus gitawag sad nga "ulo sa Iglesia." Sama nga ang ulo sa usa ka tawo naggiya ug nagtultol sa mga miyembro sa lawas, mao sad nga si Jesus gigiyahan ug gitultol ang mga miyembro sa iyang "lawas," ang Iglesia.
- Ang Bag-ong Kasabotan nagtudlo nga ang bana mao ang "ulo" o awtoridad sa iyang asawa. Gihatagan siya ug responsibilidad sa pagpangulo ug paggiya sa iyang asawa ug pamilya.
- Ang mga pulong nga "walay labaha nga motandog sa iyang ulo" nagpasabot nga "dili gyud niya putlon o mamalbas sa iyang buhok."
- Ang pulong nga "ulo" nagtumong sad sa sinugdanan o gigikanan sa usa ka butang, sama sa "ulo sa dalan."
- Ang laing sumbingay nga gamit ang "ulo" mao ang paggamit niini sa pagrepresentar sa tibuok nga tawo, sama sa "kini nga abohon nga ulo" nagtumong sa tigulang nga tawo o "ang ulo ni Jose" nga nagtumong kang Jose. .
- Ang sumbingay nga "ang ilang dugo maanaa sa iyang kaugalingong ulo" nagpasabot nga ang tawo responsable sa pagkamatay sa uban ug silotan siya tungod niini.

Mga Sugyot sa Paghubad:

- Depende sa konteksto, ang pulong nga "ulo" mahimong hubaron nga "awtoridad" o "ang nangulo ug naggiya" o "mao ang responsable."
- Ang mga pulong nga "ulo ni" pwede magtumong sa tibuok nga tawo ug kini mahimo hubaron gamit lang ang ngalan sa tawo. Pananglitan, ang "ulo ni Jose" pwedeng hubaron lang nga "Jose."
- Ang mga pulong nga "maanaa sa iyang kaugalingong ulo" mahimong hubaron nga "maanaa kaniya" o "silotan siya tungod sa" o "siya ang responsable sa" o "isipon siya nga sad-an alang sa."
- Ang ubang pamaagi sa paghubad niini nga pulong nag-apil sa "sinugdanan" o "kakuhaan" o "nangulo" o "pangulo."

usa

Ang usa dako ug maambong nga mananap nga adunay upat ka tiil. Nagpuyo kini sa mga lasang o mga kabungturan. Ang laki niini nga mananap adunay dakong mga sungay o bagot sa iyang ulo.

- Ang pulong nga "usa" mahimong magtumong kini sa baye ug laki nga usa.
- Ang "nati" mao ang bata nga usa.
- Ang mga usa adunay mga kusgan ug niwang nga mga tiil nga magtabang kanila sa pag-ambak ug taas ug pagdagan ug paspas.
- Ang iyang mga tiil natunga sa tumoy nga makatabang kanila paglakaw o pagkatkat sa bukid.

Translation Words

Balaam

Facts:

Balaam was a pagan prophet whom King Balak hired to curse Israel while they were camped at the Jordan River in northern Moab, preparing to enter the land of Canaan.

- Balaam was from the city of Pethor, which was located in the region around the Euphrates River, about 400 miles away from the land of Moab.

Chapter 1

- The Midianite king, Balaam, was afraid of the strength and numbers of the Israelites, so he hired Balaam to curse them.
- As Balaam was traveling toward Israel, an angel of God stood in his path so that Balaam's donkey stopped. God also gave the donkey the ability to speak to Balaam.
- God did not allow Balaam to curse the Israelites and commanded him to bless them instead.
- Later however, Balaam still brought evil on the Israelites when he influenced them to worship the false god Baal-peor.

(See also: [bless](#), [Canaan](#), [curse](#), [donkey](#), [Euphrates River](#), [Jordan River](#), [Midian](#), [Moab](#), [Peor](#))

Bible References:

- 2 Peter 02:16
- Deuteronomy 23:3-4
- Joshua 13:22-23
- Numbers 22:05
- Revelation 02:14

Word Data:

- Strong's: H1109, G903

Forms Found in the English ULB:

Balaam, Balaam's

Cain

Facts:

Cain and his younger brother Abel were the first sons of Adam and Eve mentioned in the Bible.

- Cain was a farmer who produced food crops while Abel was a sheep herder.
- Cain killed his brother Abel in a fit of jealousy because God had accepted Abel's sacrifice but had not accepted Cain's sacrifice.
- As punishment, God sent him away from Eden and told him that the land would no longer yield crops for him.
- God put a mark on Cain's forehead as a sign that God would protect him from being killed by other people as he wandered.

(See also: [Adam](#), [sacrifice](#))

Bible References:

- 1 John 03:12
- Genesis 04:02
- Genesis 04:09
- Genesis 04:15
- Hebrews 11:4
- Jude 01:11

Word Data:

- Strong's: H7014, G2535

Forms Found in the English ULB:

Cain, Cain's

Michael

Facts:

Michael is the chief of all God's holy, obedient angels. He is the only angel who is specifically referred to as the "archangel" of God.

- The term "archangel" literally means "chief angel" or "ruling angel."
- Michael is a warrior who fights against God's enemies and protects God's people.
- He led the Israelites in fighting against the Persian army. In the end times he will lead the armies of Israel in the final battle against the forces of evil, as foretold in Daniel.
- There are also several men in the Bible with the name Michael. Several men are identified as being the "son of Michael"

(See also: [angel](#), [Daniel](#), [messenger](#), [Persia](#))

Bible References:

- Daniel 10:13
- Daniel 10:21
- Ezra 08:08
- Revelation 12:7-9

Word Data:

- Strong's: H4317, G3413

Forms Found in the English ULB:

Michael, Michael's

Sodom

Facts:

Sodom was a city in the southern part of Canaan where Abraham's nephew Lot lived with his wife and children.

- The land of the region surrounding Sodom was very well watered and fertile, so Lot chose to live there when he first settled in Canaan.
- The exact location of this city is not known because Sodom and the nearby city of Gomorrah were completely destroyed by God as punishment for the evil things the people there were doing.
- The most significant sin that the people of Sodom and Gomorrah were practicing was homosexuality.

(See also: [Canaan](#), [Gomorrah](#))

Bible References:

- Genesis 10:19
- Genesis 13:12
- Matthew 10:15
- Matthew 11:24

Word Data:

- Strong's: H5467, G4670

Forms Found in the English ULB:

Sodom

ark

Related Ideas:

chest

Definition:

The term "ark" literally refers to a rectangular wooden box that is made to hold or protect something. An ark can be large or small, depending on what it is being used for.

- In the English Bible, the word "ark" is first used to refer to the very large, rectangular, wooden boat that Noah built to escape the worldwide flood. The ark had a flat bottom, a roof, and walls.
- Ways to translate this term could include "very large boat" or "barge" or "cargo ship" or "large, box-shaped boat."
- The Hebrew word that is used to refer to this huge boat is the same word used for the basket or box that held baby Moses when his mother put him in the Nile River to hide him. In that case it is usually translated as "basket."
- In the phrase "ark of the covenant," a different Hebrew word is used for "ark." This could be translated as "box" or "chest" or "container."
- When choosing a term to translate "ark," it is important in each context to consider what size it is and what it is being used for.

(See also: [ark of the covenant](#), [basket](#))

Bible References:

- 1 Peter 03:20
- Exodus 16:33-36
- Exodus 30:06
- Genesis 08:4-5
- Luke 17:27
- Matthew 24:37-39

Word Data:

- Strong's: H727, H8392, G2787

Forms Found in the English ULB:

ark, chest

day

Related Ideas:

daily, daytime, morning, today

Definition:

The term "day" literally refers to a period of time lasting 24 hours beginning at sundown. It is also used figuratively.

- For the Israelites and the Jews, a day began at sunset of one day and ended at sunset of the next day.
- Sometimes the term "day" is used figuratively to refer to a longer period of time, such as the "day of Yahweh" or "last days."
- Some languages will use a different expression to translate these figurative uses or will translate "day" nonfiguratively.
- Other translations of "day" could include, "time" or "season" or "occasion" or "event," depending on the context.

(See also: [judgment day](#), [last day](#))

Bible References:

- Acts 20:06
- Daniel 10:04
- Ezra 06:15
- Ezra 06:19
- Matthew 09:15

Word Data:

- Strong's: H3117, H3118, H3119, H6242, G2250, G4594

Forms Found in the English ULB:

daily, day, day's, days, days', daytime, morning, today

god

Related Ideas:

disgusting figure, false god, goat idols, goddess, idolater, idolatrous, idolatry

Definition:

A false god is something that people worship instead of the one true God. The term "goddess" refers specifically to a female false god.

- These false gods or goddesses do not exist. Yahweh is the only God.
- People sometimes make objects into idols to worship as symbols of their false gods.
- In the Bible, God's people frequently turned away from obeying him in order to worship false gods.
- Demons often deceive people into believing that the false gods and idols they worship have power.
- Baal, Dagon, and Molech were three of the many false gods that were worshiped by people in Bible times.
- Asherah and Artemis (Diana) were two of the goddesses that ancient peoples worshiped.

An idol is an object that people make so they can worship it. Something is described as "idolatrous" if it involves giving honor to something other than the one true God.

- People make idols to represent the false gods that they worship.
- These false gods do not exist; there is no God besides Yahweh.
- Sometimes demons work through an idol to make it seem like it has power, even though it does not.
- Idols are often made of valuable materials like gold, silver, bronze, or expensive wood.

- An "idolatrous kingdom" means a "kingdom of people who worship idols" or a "kingdom of people who worship earthly things."
- The term "idolatrous figure" is another word for a "carved image" or an "idol."

Translation Suggestions:

- There may already be a word for "god" or "false god" in the language or in a nearby language.
- The term "idol" could be used to refer to false gods.
- In English, a lower case "g" is used to refer to false gods, and upper case "G" is used to refer to the one true God. Other languages also do that.
- Another option would be to use a completely different word to refer to the false gods.
- Some languages may add a word to specify whether the false god is described as male or female.

(See also: [God](#), [Asherah](#), [Baal](#), [Molech](#), [demon](#), [image](#), [kingdom](#), [worship](#))

Bible References:

- Genesis 35:02
- Exodus 32:01
- Psalms 031:06
- Psalms 081:8-10
- Isaiah 44:20
- Acts 07:41
- Acts 07:43
- Acts 15:20
- Acts 19:27
- Romans 02:22
- Galatians 04:8-9
- Galatians 05:19-21
- Colossians 03:05
- 1 Thessalonians 01:09

Word Data:

- Strong's: H205, H367, H410, H426, H430, H457, H1322, H1544, H1892, H3649, H4656, H4906, H5236, H5566, H6090, H6091, H6456, H6459, H6673, H6736, H6754, H7723, H8163, H8251, H8267, H8441, H8655, G1140, G1493, G1494, G1495, G1496, G1497, G2299, G2712

Forms Found in the English ULB:

disgusting figure, disgusting figures, false god, goat idols, god, goddess, gods, idol, idol's, idolater, idolaters, idolatrous, idolatry, idols, idols'

hang

Definition:

The term "hang" means to suspend something or someone above the ground.

- Death by hanging typically is done by tying a rope that is tied around a person's neck and sustaining him from an elevated object, like a tree limb. Judas killed himself by hanging.
- Although Jesus died while hanging on a wooden cross, there was nothing around his neck: the soldiers suspended him by nailing his hands (or wrists) and his feet to the cross.
- To hang someone always refers to the way of killing someone by hanging them with a rope around their neck.

Bible References:

- 2 Samuel 17:23
- Acts 10:39
- Galatians 03:13
- Genesis 40:22
- Matthew 27:3-5

Word Data:

- Strong's: H2614, H3363, H8518, G519

Forms Found in the English ULB:

hang, hanged, hanging, hangings, hangs, hung

kin

Related Ideas:

kindred, kinfolk, kinsman, relative

Definition:

The term "kin" refers to a person's blood relatives, considered as a group. The word "kinsman" refers specifically to a male relative.

- "Kin" can only refer to a person's close relatives, such as parents and siblings, or it can also include more distant relatives, such as an aunts, uncles, or cousins.
- In ancient Israel, if a man died, his nearest male relative was expected to marry his widow, manage his property, and help carry on his family name. This relative was called a "kinsman-redeemer."
- This term "kin" could also be translated as, "relative" or "family member."

Bible References:

- Romans 16:9-11
- Ruth 02:20
- Ruth 03:09

Word Data:

- Strong's: H251, H1350, H1353, H1730, H4129, H4130, H4138, H4940, H7138, H7607, G1085, G4773

Forms Found in the English ULB:

kin, kindred, kinfolk, kinsfolk, kinsman, kinsmen, relative, relatives

law

Related Ideas:

lawbreaker, lawgiver, lawyer, principle

Definition:

A "law" is a legal rule that is usually written down and enforced by someone in authority. A "principle" is a guideline for decision-making and behavior.

- Often the term "law" refers to the "law of Moses." This is the commands and instructions that God gave the Israelites.
- God is the lawgiver, the one who made the laws and commanded people to obey them.
- A "lawyer" is a person who studies the law and understands it well.
- Both "law" and "principle" can refer to a general rule or belief that guides a person's behavior.
- A person who "is principled" is a person who does what is good.

(See also: [law of Moses](#))

Bible References:

- Deuteronomy 04:02
- Esther 03:8-9
- Exodus 12:12-14
- Genesis 26:05
- John 18:31
- Romans 07:1

Word Data:

- Strong's: H1285, H1881, H1882, H2706, H2708, H2710, H4687, H4941, H5715, H7560, H7771, H8451, G1785, G3544, G3548, G3551, G3848, G4747

Forms Found in the English ULB:

law, lawbreaker, lawbreakers, lawgiver, laws, lawyer, principle, principled, principles

pig

Related Ideas:

boar, pork, swine

Definition:

A pig is a type of four-legged, hoofed animal that is raised for meat. Its meat is called "pork." The general term for pigs and related animals is "swine."

- God told the Israelites not to eat pig meat and to consider it unclean. Jews today still view pigs as unclean and do not eat pork.
- Pigs are raised on farms to be sold to other people for their meat.
- There is a kind of swine that is not raised on farms but rather lives out in the wild; it is called a "wild boar." Wild boars have tusks and are considered to be very dangerous animals.
- Sometimes large pigs are referred to as "hogs."
- A "boar" is a wild pig. Wild pigs are usually fierce and dangerous.

(See also: [clean](#))

Bible References:

- 2 Peter 02:22

- Mark 05:13
- Matthew 07:6
- Matthew 08:32

Word Data:

- Strong's: H2386, G5519

Forms Found in the English ULB:

boar, boars, pig, pigs, pork, swine, swine's

pit

Related Ideas:

pitfall, quarry

Definition:

A "pit" is a deep hole that has been dug in the ground. A "pitfall" is a trap made of a pit that is hidden with a cover. A "quarry" is a pit from which people take valuable stones.

- People dig pits for the purpose of trapping animals or finding water.
- A pit can also be used as a temporary place to hold a prisoner.
- Sometimes the phrase "the pit" refers to the grave or to hell. Other times it may refer to "the abyss."
- The term "pit" is also used figuratively in phrases such as, "pit of destruction" which describes being trapped in a disastrous situation or being deeply involved in sinful, destructive practices.

(See also: [abyss](#), [hell](#), [prison](#))

Bible References:

- Genesis 37:21-22
- Job 33:18
- Luke 06:39
- Proverbs 01:12

Word Data:

- Strong's: H875, H953, H1356, H1475, H2352, H4087, H4113, H4379, H6354, H7585, H7745, H7816, H7825, H7845, H7882, G12, G999, G5421

Forms Found in the English ULB:

pit, pitfall, pits, quarry

run

Related Ideas:

flee, flow, move swiftly, runner

Definition:

Literally the term "run" means "move very quickly on foot," usually at a greater speed than can be accomplished by walking. To "run after" or "pursue" someone or something is to move as quickly as possible to try to catch that person or thing. To run away from someone or something is to "flee."

This main meaning of "run" is also used in figurative expressions such as the following:

- To "run in such a way as to win the prize" refers to persevering in doing God's will with the same perseverance as running a race in order to win.
- To "run in the path of your commands" means to gladly and quickly obey God's commands.
- To "run after other gods" means to persist in worshipping other gods.
- "I run to you to hide me" means to quickly turn to God for refuge and safety when faced with difficult things.

The following figurative uses are about non-living things that are said to run.

- Water and other liquids such as tears, blood, sweat, and rivers are said to "run." This could also be translated as, "flow."
- The border or boundary of a country or region is said to "run along" a river or the border of a different country. This could be translated by saying that the country's border "is next to" the river or other country or by saying that the country "borders" the river or other country."
- Rivers and streams can "run dry," which means that they no longer have water in them. This could be translated as "have dried up" or "have become dry."
- The days of a feast can "run their course," which means they "have passed by" or "are finished" or "are over."

(See also: [false god](#), [persevere](#), [refuge](#), [turn](#))

Bible References:

- 1 Corinthians 06:18
- Galatians 02:02
- Galatians 05:07
- Philippians 02:16
- Proverbs 01:16

Word Data:

- Strong's: H213, H386, H1065, H1272, H1556, H1980, H2100, H2416, H2648, H3001, H3212, H3332, H3381, H3920, H3988, H4422, H4754, H4794, H4944, H5074, H5127, H5140, H5472, H5756, H6437, H6440, H6544, H6805, H7272, H7291, H7310, H7325, H7519, H7751, H8264, H8308, H8444, G413, G1377, G1601, G1530, G1532, G1998, G2701, G3729, G4063, G4370, G4390, G4710, G4890, G4936, G5143, G5240, G5343

Forms Found in the English ULB:

caused ... to flee, fled, flee, fleeing, flees, flow, flows, moving swiftly, ran, run, runner, runners, running, runs

son

Definition:

The male offspring of a man and a woman is called their "son" for his entire life. He is also called a son of that man and a son of that woman. An "adopted son" is a male who has been legally placed into the position of being a son.

- "Son" was often used figuratively in the Bible to refer to any male descendant, such as a grandson or great-grandson.
- The term "son" can also be used as a polite form of address to a boy or man who is younger than the speaker.
- Sometimes "sons of God" was used in the New Testament to refer to believers in Christ.
- God called Israel his "firstborn son." This refers to God's choosing of the nation of Israel to be his special people. It is through them that God's message of redemption and salvation came, with the result that many other people have become his spiritual children.
- The phrase "son of" often has the figurative meaning "person having the characteristics of." Examples of this include "sons of the light," "sons of disobedience," "a son of peace," and "sons of thunder."
- The phrase "son of" is also used to tell who a person's father is. This phrase is used in genealogies and many other places.
- Using "son of" to give the name of the father frequently helps distinguish people who have the same name. For example, "Azariah son of Zadok" and "Azariah son of Nathan" in 1 Kings 4, and "Azariah son of Amaziah" in 2 Kings 15 are three different men.

Translation Suggestions:

- In most occurrences of this term, it is best to translate "son" by the literal term in the language that is used to refer to a son.
- When translating the term "Son of God," the project language's common term for "son" should be used.
- When used to refer to a descendant rather than a direct son, the term "descendant" could be used, as in referring to Jesus as the "descendant of David" or in genealogies where sometimes "son" referred to a male descendant who was not an actual son.
- Sometimes "sons" can be translated as "children," when both males and females are being referred to. For example, "sons of God" could be translated as "children of God" since this expression also includes girls and women.
- The figurative expression "son of" could also be translated as "someone who has the characteristics of" or "someone who is like" or "someone who has" or "someone who acts like."

(See also: [Azariah](#), [descendant](#), [ancestor](#), [firstborn](#), [Son of God](#), [sons of God](#))

Bible References:

- 1 Chronicles 18:15
- 1 Kings 13:02
- 1 Thessalonians 05:05
- Galatians 04:07
- Hosea 11:01
- Isaiah 09:06
- Matthew 03:17
- Matthew 05:09
- Matthew 08:12
- Nehemiah 10:28

Word Data:

- Strong's: H1060, H1121, H1123, H1247, H1248, H3173, H3206, H3211, H5209, H5220, G3816, G5043, G5207

Forms Found in the English ULB:

son, son's, sons

spirit

Related Ideas:

ghost, spiritual

Definition:

The term "spirit" refers to the non-physical part of people which cannot be seen. When a person dies, his spirit leaves his body. "Spirit" can also refer to an attitude or emotional state.

- The term "spirit" can refer to a being that does not have a physical body, especially an evil spirit.
- A person's spirit is the part of him that can know God and believe in him.
- In general, the term "spiritual" describes anything in the non-physical world.
- In the Bible, it especially refers to anything that relates to God, specifically to the Holy Spirit.
- For example, "spiritual food" refers to God's teachings, which give nourishment to a person's spirit, and "spiritual wisdom" refers to the knowledge and righteous behavior that come from the power of the Holy Spirit.
- God is a spirit and he created other spirit beings, who do not have physical bodies.
- Angels are spirit beings, including those who rebelled against God and became evil spirits.
- The term "spirit of" can also mean "having the characteristics of," such as in "spirit of wisdom" or "in the spirit of Elijah."
- Examples of "spirit" as an attitude or emotion would include "spirit of fear" and "spirit of jealousy."

Translation Suggestions:

- Depending on the context, some ways to translate "spirit" might include "non-physical being" or "inside part" or "inner being."
- In some contexts, the term "spirit" could be translated as "evil spirit" or "evil spirit being."
- Sometimes the term "spirit" is used to express the feelings of a person, as in "my spirit was grieved in my inmost being." This could also be translated as "I felt grieved in my spirit" or "I felt deeply grieved."
- The phrase "spirit of" could be translated as "character of" or "influence of" or "attitude of" or "thinking (that is) characterized by."
- Depending on the context, "spiritual" could be translated as "non-physical" or "from the Holy Spirit" or "God's" or "part of the non-physical world."
- The figurative expression "spiritual milk" could also be translated as "basic teachings from God" or "God's teachings that nourish the spirit (like milk does)."
- The phrase "spiritual maturity" could be translated as "godly behavior that shows obedience to the Holy Spirit."
- The term "spiritual gift" could be translated as "special ability that the Holy Spirit gives"

(See also: [angel](#), [demon](#), [Holy Spirit](#), [soul](#), [divination](#))

Bible References:

- 1 Corinthians 05:05
- 1 John 04:03
- 1 Thessalonians 05:23
- Acts 05:09
- Colossians 01:09
- Ephesians 04:23
- Genesis 07:21-22

- Isaiah 04:04
- Mark 01:23-26
- Matthew 26:41
- Philippians 01:27

Word Data:

- Strong's: H178, H5397, H7307, H7308, G4151, G4152, G4153, G4861, G5326, G5427

Forms Found in the English ULB:

ghost, spirit, spirits, spiritual, spiritually
